WIADOMOŚCI UCZELNIANE

POLITECHNIKA OPOLSKA

ISSN 1427-809X Nr 6(77) kwiecień '99

Nominacja profesorska

Kryzys etosu uczonego

Park w Karczowie

FOT. SŁAWOJ DUBIEL

Czas wyborów

Studia polsko-francuskie

Profesor PO - doradcą wojewody

Felieton osobny

Nie można stłumić pradawnego,
biologicznego pędu gatunku ludzkiego
do doświadczania tożsamości plemiennej.
[D. Morris, Ludzkie zoo]

Tak naprawdę życzenia „wesołych świąt" w tym roku brzmiały dwuznacznie i były właściwie nie na miejscu. Bo jak się tu weselić, gdy trwa bombardowanie Jugosławii, a uchodźcy z Kosowa tłoczą się na przejściach granicznych z Albanią, Macedonią czy Czarnogórą. Exodus trwa nieprzerwanie, naloty samolotów ze śmiercionośnym ładunkiem – z przerwami. A jedno jest pewne, po raz kolejny międzynarodowe instytucje, powołane do pokojowego rozwiązywania konfliktów, nie sprawdziły się. Na nic szczytne hasła, wzniosłe cele, skoro w potrzebie zmieniają się w czcze obietnice i frazesy. Znowu cierpią najbiedniejsi, niewinni – i nieważne, czy są to Kosowarzy, czy Serbowie, bo komuż ważyć, czyje życie ma większą wartość?

Jedno jest pewne. W wyniku NATO-wskiego ataku Slobodan Miloszević uzyskuje to, co chce. Kosowo „oczyszcza się" z Albańczyków, nie tylko w wyniku eksterminacji, a liczba zwolenników prezydenta rośnie, gdyż atakowani (dosłownie) i propagandowo Serbowie zwierają szeregi, umacniają poczucie wspólnoty narodowej. Żadne to novum, że agresja rodzi agresję, a nic tak nie pobudza i karmi nacjonalizmu, nie zwiera szeregów każdej społeczności jak wspólny, uświadomiony wróg.

Papież powiedział, że pokój zawsze jest możliwy. Obawiam się, że dla narodów zamieszkujących byłą Jugosławię jest już za późno. Rozniecona kilka lat temu nienawiść, pali się teraz wielkim płomieniem, a zło, które sobie wzajem wyrządzono, pozostanie na długo w ludzkiej pamięci. Będą tacy, którzy dołożą starań, by budować porozumienie, by wybaczać krzywdy, będą też inni, którzy przysięgną na wieki pamiętać. Motorem ich egzystencji pozostanie zemsta i chęć odwetu. Bałkany stały się swoistym teatrum, w którym ścierają się i rozgrywają różne interesy, a spektakl ogląda cały świat. Różnice religijne i obyczajowe pomiędzy mieszkańcami byłej Jugosławii stały się kartami przetargowymi w grze, w której nie oni rozdają karty, ale oni ponoszą wszelkie konsekwencje.

Ta wojna – jakkolwiek się skończy – skazi serca i dusze nie tylko tych, którzy brali w niej bezpośredni udział. Jeszcze tkwią w ludziach zadry po poprzedniej wojnie, a już zadaje się nowe rany. Kolejna, nadaremna lekcja historii. Może należałoby wreszcie bez ogródek powiedzieć, że w człowieku tkwi genetycznie zakodowana agresja, którą trzeba kontrolować i trzymać na uwięzi. Przypominanie, już w szkole, o trudnej ludzkiej naturze być może stanie się pierwszym krokiem do zrozumienia, że zło zawsze może się zdarzyć, że „człowiek człowiekowi wilkiem", że – jak mówił Konfucjusz – ludzie mają podobną naturę, to ich zwyczaje oddalają ich od siebie. Tak po prostu jest.

MADA

WIADOMOŚCI UCZELNIANE

6(77) kwiecień 1999

Spis treści

Felieton osobny **3**
Wywiad z... ..... **4**
Z prac Senatu **6**
Z kalendarza rektora **7**
Z życia Uczelni **8**
Nominacja profesorska **8**
Z inicjatywy politechniki **9**
Sprawy studenckie i dydaktyczne **10**
W pionie prorektora ds. nauki **12**
Członkowie Sekcji Konstrukcji Metalowych KILiW P A N obradowali w Opolu **12**
Ile kosztuje wydanie książki – czyli sprawozdanie z działalności wydawniczej **13**
Wybrane zagadnienia z działalności biblioteki Politechniki Opolskiej w 1998 roku **14**
Wieści z wydziałów **17**
Kryzys etosu uczonego? **19**
Apel Komitetu Badań Naukowych **19**
Rozważania **20**

WIADOMOŚCI UCZELNIANE
Miesięcznik informacyjny Politechniki Opolskiej
Rok VIII, nr 6(77), kwiecień 1999 r.

Redaguje zespół:
Elżbieta Ciechocińska – grafik
Małgorzata Kalinowska, Marianna Drzyzga – korekta
Współpracownicy wydziałowi:
Rafał Matwiejczuk (IZ),
Maria Mazur (WM),
Maria Trebel (WWFiF),
Andrzej Słodziński (WB),
Jolanta Ukarma (WEiA).
Marianna Drzyzga – redaktor naczelny
Stale współpracują:
Przemysław Burtny
Elżbieta Czaja
Janusz Fijak
Waldemar Szweda – skład i łamanie
Krystyna Duda – redakcja techniczna

Wydano w Oficynie Wydawniczej Politechniki Opolskiej
ul. Mikołajczyka 3, 45–271 Opole.

Druk: Sekcja Poligrafii PO, ul. Ozimska 75, 45–342 Opole
Redakcja: ul. Mikołajczyka 5, 45–271 Opole, tel. 455 60 41, w. 127,
e–mail: maja@po.opole.pl.

Zamówienie: 18/99. Nakład 850 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i opracowywania redakcyjnego nadesłanych tekstów.

Z Leonem Prucnalem dyrektorem Politechniki Opolskiej rozmawia Marianna Drzyzga

– Od 2 kwietnia związał się Pan zawodowo z naszą uczelnią. Niektórzy pracownicy mieli już okazję poznać Pana osobiście, ja jednak chciałabym „uczynić zadość" swoim obowiązkom i przedstawić Pana szerszemu gronu naszych czytelników. Wobec czego proszę, by powiedział Pan parę słów o sobie: jaki jest Pana zawód, jak przebiegała dotychczasowa kariera zawodowa, co Pan zalicza do swych największych osiągnięć?

Leon Prucnal: Mogę mówić o sobie, że jestem przede wszystkim administratywistą, uprawiam zawód zgodnie ze swoim wykształceniem, gdyż ukończyłem prawo administracyjne. Przez ostatnie 20 lat moje życie zawodowe związane było z pracą w administracji państwowej, ostatnio w kuratorium oświaty. Kierowałem również firmą handlową, która była odpowiedzialna za dystrybucję do sieci sklepów. Jednak zaczynałem jako pedagog, uczyłem muzyki w szkole muzycznej oraz w liceum. Ta praca wynikała z moich zainteresowań artystycznych i miała być epizodem, a przekształciła się w 10-letni okres pracy w kulturze. Prowadziłem też duży dom kultury na Górnym Śląsku. Bardzo trudno mówić o osiągnięciach w sferze, związanej z administrowaniem, dużo łatwiej opowiedzieć o sukcesach, wynikających z pracy w kulturze. Gdy obejmowałem wspomniany dom kultury, był on w stanie opłakanym, po roku działalności zespoły artystyczne zaczęły osiągać taki poziom, że reprezentowały nasz kraj za granicą. Wymiernym aspektem tej pracy były dyplomy oraz popularność, jaką się cieszyłem w 100-tysięcznym środowisku górniczym, w którym działałem. Natomiast jako dyrektor finansowo-administracyjny w kuratorium (objąłem to stanowisko po 7-miesięcznym wakacie) mogę się pochwalić osiągnięciem szczególnego rodzaju. Myślę, że udało mi się zmienić mentalność i nastawienie dyrektorów szkół (a odpowiadałem za 120 jednostek), którzy w czasach transformacji ustrojowej musieli zmienić się ze „strażników" planów dydaktycznych w nowoczesnych menedżerów, którzy odpowiadają za całość zagadnień, związanych z prowadzeniem placówki, którzy potrafią dbać o finanse i umieją liczyć publiczny grosz.

– Dlaczego, jeśli to nie stanowi tajemnicy, zdecydował się Pan stanąć w konkursowe szranki – przecież to duży stres? Lubi Pan wyzwania i wysoki poziom adrenaliny we krwi? Czy należy Pan do „niespokojnych duchów", którzy wiecznie czegoś szukają i nie mogą „usiedzieć" dłużej na jednym miejscu, a może uznał Pan, że to po prostu idealna praca dla Pana ?

L.P. Rzeczywiście, muszę przyznać, że należę do niespokojnych duchów, ale nie mam tu na myśli konieczności ciągłego przemieszczania się. Interesuje mnie bardzo wiele spraw i często boleję nad tym, że brakuje czasu, aby je odpowiednio zgłębić. Podjąłem się trudu przejścia przez konkursowe etapy, kierując się głębokim przeświadczeniem, że jest to dla mnie idealna praca. Do tej pory, realizując powierzone mi zadania ekonomiczne i administracyjne, czułem pewien niedosyt, ponieważ zwykle dotyczyły one nadzoru nad realizowanym przedsięwzięciem. Marzyłem, że kiedyś będę mógł

Fot. W. Brzeszczak

wrócić do tego, co robiłem wcześniej, że będę miał bezpośredni wpływ i odpowiedzialność, od początku do końca, jak realizuje się poszczególne zadania. Nie ukrywam, że chciałem, aby była to duża jednostka i żeby tych zadań było również dużo – właśnie to podnosi mi adrenalinę we krwi – jak to pani określiła. Uczelnia stoi na czołowej pozycji w regionie, jeśli mamy na myśli jej rolę kulturotwórczą oraz jej wpływ na kształtowanie poziomu przyszłej inteligencji – świadomość uczestniczenia w tym nie była mi obojętna. Uważam, że praca na uczelni, obok obowiązku, to przede wszystkim satysfakcja.

– Nowa praca niesie ze sobą pewne nadzieje i oczekiwania, ale także obawy. Jakie one są? A może nie ma Pan żadnych obaw?

L.P. Tak zarozumiały to ja nie jestem i oczywiście mam obawy. Powiem tak, oczekuję przede wszystkim od siebie wytrwałości. Mam nadzieję, że starczy mi sił, wyobraźni i podejścia – takiego na pograniczu agresywności – do rozwiązywania problemów. Mam dobrą pamięć, a na przesłuchaniach podczas posiedzenia Senatu składałem różne deklaracje. Nie wyobrażam sobie, bym mógł nie zrealizować złożonych obietnic, nawet w szerszym zakresie, gdyż

inaczej nie miałbym satysfakcji z pracy. Co do obaw, to powiem tak. Z doświadczenia wiem, że najgorzej realizuje się cele krótkoodcinkowe. Jeśli człowiek wiąże się z określoną strukturą, z pewnymi ludźmi, to chciałby wytyczone cele z nimi realizować. Jeśli moje działania są akceptowane przez innych, to na dłuższą metę można je lepiej i pełniej prowadzić. Z przerażeniem stwierdzam, że co trzy lata są wybory rektora. Efekty pracy, czasem niezwykle żmudnej i trudnej widoczne są czasem dopiero po 2 latach i dlatego uważam, że kadencje rektorów są za krótkie. Gdyby ten czas był dłuższy, byłoby też więcej możliwości na spożytkowanie owoców, jakie przynosi ciężka praca z początków działalności. Jak każdy z nas marzę o tym, żeby być zdrowym, pięknym i bogatym. Ale żarty na bok. Bez rozwoju kraju, postępu, nie da się niczego osiągnąć, bo my przecież realizujemy budżet oraz politykę państwa, dlatego tak ważna dla nas jest pomyślna sytuacja w kraju.

– Z prac, poświęconych teorii zarządzania, wiadomo, że można kierować zespołami ludzkimi w sposób demokratyczny lub autorytarny. Oba modele mają zwolenników i przeciwników, gdyż oba sprawdzają się w praktyce. Jaki model Pan preferuje**?**

L.P. Jeśli idzie o teorie zarządzania, to kierunków i form jest bardzo wiele. Ja natomiast jestem, najogólniej mówiąc, zwolennikiem demokracji, ale demokracji dobrze pojętej. W czasie wielkich przeobrażeń, jakim podlega nasz kraj, często myli się demokrację z samowolą. Niektórzy uważają, że jak jest demokracja, to każdy może robić, co chce. W tym prawdziwym, czystym pojęciu jest ona wspaniałym systemem, w którym określone są precyzyjnie ramy postępowania. Innymi słowy, zawiera w sobie zasady, wg których postępowanie jednych nie przeszkadza innym, z drugiej zaś strony, porządkuje ich zakresy praw i obowiązków. Czasami mówię, żartując, że jestem ogromnym zwolennikiem demokracji pod warunkiem, że na czele stoi człowiek, który podejmuje decyzje i potrafi je egzekwować.

– Czy oczekuje Pan inicjatywy od współpracowników, jakie ma Pan wymagania wobec nich? Proszę zdradzić, czego się mogą po Panu spodziewać?

LP. Lubię porządek.

– W myślach też?

L.P. Nie, w myślach nie, w myślach jestem rozwichrzony. W ogóle to niedobrze, gdyby w myślach był zawsze porządek. Przyznam się, że jestem marzycielem, stawiam sobie świadomie o wiele większe cele i zadania, niż jestem w stanie zrealizować. I to też jest nieporządne, bo powinno być od jeden do dziewięć. W prostym rozumieniu lubię, gdy pracownicy wiedzą, co mają robić i za co odpowiadają. Lubię, gdy moje otoczenie jest estetyczne i schludne, podejrzewam, że moi współpracownicy, bardziej wcześniej niż później, to odczują. Od razu, po paru dniach pracy nie mogę wielu rzeczy narzucać, ale poprzez systematyczne wymagania, także od siebie, stworzę taki klimat, że wszyscy zrozumieją, iż nie jest to „czepianie się", ale egzekwowanie dla ich dobra i po to, by się przyjemnie pracowało w tej naszej wspólnocie zawodowej. Generalnie jestem zwolennikiem wymagania, ale równocześnie wielkiego chronienia ludzi. Jeśli widzę, że są oni związani ze swoją pracą, że utożsamiają się z instytucją, to za takimi ludźmi poszedłbym w ogień, bo również się z nimi utożsamiam.

– Proszę zaspokoić naszą ciekawość i powiedzieć parę słów o swojej rodzinie, o zainteresowaniach, o sposobach spędzania wolnego czasu.

L.P. Mam dwie córki, jedna jest już dorosłą, samodzielną i pracującą osobą, druga natomiast w tym roku zdaje maturę (tak na dobrą sprawę stwierdzam, że ja też ją zdaję). Bardzo intensywnie przygotowuje się do egzaminu na studia, ponieważ, ku mojej uciesze, już od I klasy liceum jest zdecydowana, że chce studiować architekturę. Ja tego nie miałem, prawie do IV klasy szukałem się, nie wiedziałem, jakie wybrać studia. Gdy mam wolny czas, a nie zdarza się to zbyt często, uwielbiam wędrować po górach, szukam wtedy miejsc, gdzie nie ma ludzi, potrzebuję ciszy i wyłączenia się z bieżących spraw. Nie wyobrażam sobie, bym mógł być właścicielem działki, ale lubię na niej pracować, kocham kosić trawę, sprawia mi to ogromną przyjemność.

– Myślę, że tę przyjemność mogłaby Panu zapewnić uczelnia, mamy tyle dookoła trawników, a muszę przyznać, że dyrektor politechniki w roli kosiarza byłby widokiem niezwykłym. Ale to oczywiście żarty.

Dziękuję Panu za rozmowę i życzę wielu sukcesów w nowej pracy.

OGŁOSZENIE

Uniwersytet Paris Nord I.U.T. Saint – Denis we współpracy z Instytutem Zarządzania Politechniki Opolskiej, Europejskim Centrum Kształcenia Kadr i Polskim Towarzystwem Zarządzania Produkcją ogłasza nabór na **dwustopniowe studia zaoczne typu MBA** w roku akad. 1999/2000.

I. Dyplom Universytetu Paris Nord w zakresie zarządzanie europejskiego i międzynarodowego (1 rok) .

II. Dyplom typu MBA (kolejne 2 lata).

Program studiów obejmuje staż w międzynarodowych przedsiębiorstwach Unii Europejskiej.

Wymagane dokumenty:

dyplom ukończenia studiów licencjackich (inżynierskich) lub świadectwo ukończenia studiów pomaturalnych (warunek: roczny staż pracy). Wymagana podstawowa znajomość j. francuskiego.

Zapisy:

w każdy piątek w godz. 15.00–17.00, Opole, ul. Katowicka 65/5.

Informacje telefoniczne pod numerem (77) 4530471.

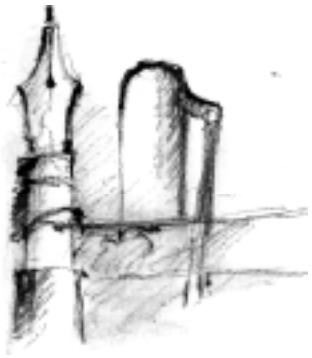

Marcowe posiedzenie Senatu Politechniki Opolskiej miało bardzo obszerny program, skutkiem czego było jednym z najdłuższych w bieżącej kadencji.

W sprawach organizacyjnych, na wniosek rektora, senat wyraził zgodę na przystąpienie Politechniki Opolskiej do spółki "Opolski Park Technologiczny" oraz poparł wniosek Rady Instytutu Zarządzania, skierowany do MEN o przekształcenie Instytutu w *Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji*.

Najnowsze wieści, dotyczące planów finansowania uczelni przez budżet państwa w 1999 r. przedstawiła kwestor, mgr **Teresa Burtny**, która wraz z dyrektorem administracyjnym wzięła udział w konferencji w Toruniu zorganizowanej przez MEN.

Sprawy osobowe zdominowały program marcowego posiedzenia. Realizując kolejne punkty w tym bloku, Senat wyraził zgodę na:

- powołanie mgra **Leona Prucnala** na stanowisko dyrektora administracyjnego w PO z dniem 2 kwietnia br.
- mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego w PO na czas nieokreślony:
  - doc. dra hab. inż. **Ludka PTACZKA** (WM)
  - dra hab. **Mariana CIEPAJA** (IZ)
  - dra hab. **Emilie KRAUSOVEJ** (IZ)
  - prof. dra hab. **Aleksandra GACZKIEWICZA** (IMFiCh)
  - dra **Włodzimierza FLUDA** (IMFiCh)
- przedłużenie zatrudnienia na stanowisku adiunkta dla:
  - dra inż. **Wiktora ABRAMKA** (WB)
  - dra inż. **Wiesława GRZESZCZYKA** (WB)
  - dra inż. **Reinholda KAŁUŻY** (WB)
  - dra inż. **Henryka NOWAKA** (WB)
  - dra inż. **Lesława TARCZYŃSKIEGO** (WB)
  - dra inż. **Jana ŻMUDY** (WB)
  - dra inż. **Jolanty DĄBROWSKIEJ** (WEiA)
  - dra inż. **Karola GRANDKA** (WEiA)
  - dra inż. **Anny KAJURY** (WEiA)
  - dra inż. **Barbary KASZOWSKIEJ** (WEiA)
  - dra inż. **Andrzeja PRZYTULSKIEGO** (WEiA)
  - dra inż. **Feliksa SZCZOTA** (WEiA)
  - dra inż. **Sławomira SZYMAŃCA** (WEiA)
  - dra inż. **Wiesława TARCZYŃSKIEGO** (WEiA)
  - dra **Leopolda BESZTAKA** (WM)
  - dra inż. **Włodzimierza BĘDKOWSKIEGO** (WM)
  - dra inż. **Gabriela FILIPCZAKA** (WM)
  - dra inż. **Janusza MARYNOWSKIEGO** (WM)
  - dra inż. **Adama MICKERA** (WM)
  - dra inż. **Andrzeja NAMYSŁY** (WM)
  - dra inż. **Andrzeja NOWAKA** (WM)
  - dra inż. **Czesława PAZOŁY** (WM)
  - dra inż. **Józefa POLNARA** (WM)
  - dra inż. **Andrzeja SPYRY** (WM)
  - dra inż. **Zbigniewa ZALISZA** (WM)
  - dra **Augustyna JAWORSKIEGO** (IZ)
  - dra **Jana POMIERNEGO** (IZ)
  - dra **Jerzego PREISA** (IZ)
  - dra **Franciszka GAJDY** (IMFiCh)
  - dra **Czesława GÓRECKIEGO** (IMFiCh)
  - dra **Zygmunta KASPERSKIEGO** (IMFiCh)
  - dra **Mariana MADUCHA** (IMFiCh)
  - dra **Zbigniewa NAJZARKA** (IMFiCh)
  - dra **Piotra STECKIEWICZA** (IMFiCh)

oraz zatwierdził składy dwóch komisji:

- Uczelnianej Komisji Wyborczej:

przewodniczący: prof. dr hab. **Roman JANKOWIAK** (WB),
członkowie: dr inż. **Jan CENTKOWSKI** (WB), naucz. akad.
mgr inż. **Marek BRATEK** (WM), prac. nie będący naucz. akad.
Agnieszka KLUZOWSKA (IV r. inż. środ.), przedst. studentów.

- Uczelnianej Komisji ds. Rekrutacji w roku akad. 1999/2000:

przewodniczący: prof. dr hab. inż. **Bolesław DOBROWOLSKI**,
sekretarz: **Ewa PRZYSTAJKO**,
członkowie: dr inż. **Henryk ACHTELIK** (WM),
dr inż. **Maria WRZUSZCZAK** (WEiA),
dr inż. **Wiesław GRZESZCZYK** (WB),
dr **Ryszard MIĄŻEK** (IZ),
mgr **Bożena KRÓLIKOWSKA** (WWFiF),
Jarosław KIPIGROCH (III r. inż. środ.), przedst. studentów.

W bloku spraw osobowych, prorektor ds. dydaktycznych i studenckich prof. **Bolesław Dobrowolski**, przedstawił Senatowi do zaopiniowania plany studium podyplomowego ***odnowa biologiczna*** oraz zmiany w siatkach dla IV r. studiów dziennych na kierunku ***wychowanie fizyczne***, specjalność nauczycielska, przedmiot: ***metodyka i praktyka specjalizacji***.

Kolejnym obszernym punktem obrad było zaopiniowanie wniosków o Nagrodę Ministra Edukacji Narodowej:

nagrody indywidualne dla:

1. prof. dra hab. inż. **Jerzego SKUBISA** (WEiA)
2. prof. dra hab. inż. **Wita GRZESIKA** (WM)
3. dra hab. inż. **Stanisława WITCZAKA,** prof. PO (WM)

nagrody zespołowe dla:

1. dra hab. inż. **Jerzego WYRWAŁA,** prof. PO (WB)
   dr inż. **Jadwigi ŚWIRSKIEJ** (WB)
2. prof. dra hab. inż. **Tadeusza CHMIELEWSKIEGO** (WB)
   dra hab. inż. **Zbigniewa ZEMBATEGO**, prof. PO (WB)
3. dra hab. inż. **Jerzego WRÓBLEWSKIEGO**, prof. PO (WEiA)
   mgra inż. **Andrzeja WŁÓCZYKA** (WEiA)
   mgra inż. **Ryszarda KOPKI** (WEiA)
   mgra inż. **Tomasza WIECZORKA** (WEiA)
   Wiesława KOPTERSKIEGO (WEiA)

W dalszej części obrad Senat:

- zatwierdził plan wydawniczy na 1999 r., przeznaczając na ten cel z dotacji budżetowej kwotę **310 tys. zł**,
- przyjął sprawozdanie z działalności uczelni w 1998 r.,
- pozytywnie ocenił działalność rektora w 1998 r.,
- wyraził zgodę na sprzedaż nieruchomości przy ul. Niemodlińskiej 36 g-h, o wartości **96 470,00 zł**.

Przemysław Burtny

Z KALENDARZA REKTORA

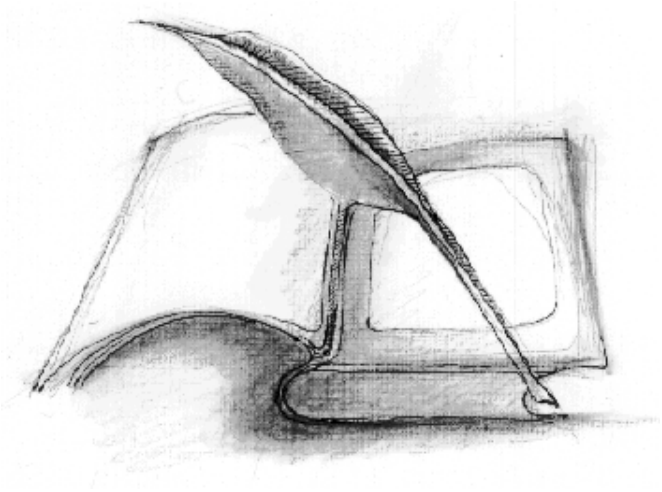

■ 10.03. rektor spotkał się z profesorami WEiA, aby omówić ważne problemy z życia uczelni, natomiast

■ 15.03. wziął udział w zebraniu Sekcji Konstrukcji Metalowych KILiW PAN, które zorganizował w sali Senatu prorektor ds. nauki prof. **W. Skowroński**.

■ 16.03. w sali plenarnej Senatu RP prof. J.S. Suchy wystąpił z referatem na temat sytuacji polskiego odlewnictwa, następnie uczestniczył w posiedzeniu komisji sejmowej ds. małych i średnich przedsiębiorstw.

■ 17. 03. rektor uczestniczył w posiedzeniu Rady Wydziału Mechanicznego, po czym na WB miało miejsce spotkanie rektora z profesorami wydziału (tematem, podobnie jak na WEiA, były sprawy uczelni),

■ 18.03. rektor spotkał się z marszałkiem **Stanisławem Jałowieckim**.

■ 25.03. prof. J. S. Suchy wziął udział w zebraniu Sekcji KBN Technologii Materiałowych – Ceramika, Szkło, Spieki, Materiały Złożone (T08D), której jest członkiem.

■ 30.03. prof. J. S. Suchy wraz z prorektorem ds. dydaktycznych i studenckich prof. **B. Dobrowolskim** i pełnomocnikiem ds. punktów dydaktycznych dr. inż. **W. Stanisławskim** spotkał się w Prudniku z władzami samorządowymi, aby ustalić zasady działania punktu dydaktycznego PO w tym mieście.

■ 8.04. przedstawiciele Naukowo-Technologicznego Parku Ostrava prof. **Vitezslav Zamarsky** i **Jaromir Dudek** oraz **Ryszard Zembaczyńsk**i spotkali się u rektora, by dokonać wstępnych ustaleń na temat utworzenia parku technologicznego w naszym województwie. Dalszy ciąg rozmów przewidziano na 14 kwietnia br. w Ostrawie.

■ 10.04. rektor Politechniki Śląskiej prof. **Bolesław Pochopień** wraz z władzami Wydziału Mechanicznego tej uczelni i Stowarzyszeniem Wychowanków PŚl. zaprosili rektora na uroczystość odsłonięcia płyt pamiątkowych śp. prof. **Wacława Sakwy**. Prof. J. S. Suchemu jako wychowankowi, a potem współpracownikowi prof. W. Sakwy, zaproponowano członkostwo w komitecie honorowym.

■ 12.04. zebrał się zarząd Forum Akademicko-Gospodarczego Śląska Opolskiego, któremu przewodniczy prof. J. S. Suchy.

■ 15.04. w sali Senatu miało miejsce uroczyste otwarcie studenckiego Biura Pośrednictwa Pracy Indeks, które zorganizowała Komisja Uczelniana NZS PO. Rektor uczestniczył w spotkaniu .

■ Od 16.04. do 18.04. w Jeleniej Górze trwało spotkanie członków Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego. Jego tematem był *Stan rozwoju niepaństwowych szkół wyższych w Polsce.* Rektor uczestniczył w sesjach plenarnych.

■ 19.04. marszałek **S. Jałowiecki** zaprosił rektora do Złotej Sali Urzędu Wojewódzkiego, gdzie odbyło się spotkanie zarządu województwa opolskiego z parlamentarzystami i wojewodą. Dyskutowano na temat możliwości utworzenia wyższych szkół zawodowych w województwie.

■ 21.04. dyrekcja Biblioteki Głównej zaprosiła rektora na II konferencję naukową Konsorcjum Bibliotek Górnośląskich pt. *Elektroniczna biblioteka dzisiaj – efektywne wykorzystanie CD-ROM-owych baz danych*. Nasza biblioteka współorganizowała tę konferencję.

■ Od 24.04. do 25.04. prof. J. S. Suchy przebywał w Zurychu na posiedzeniu zarządu CIATF-u, natomiast

■ 26.04. uczestniczył w posiedzeniu sekcji KBN.

md

Nabór na studia doktoranckie

Politechnika Opolska ogłasza nabór na dzienne i zaoczne środowiskowe studia doktoranckie na kierunku *mechanika i budowa maszyn.*

Termin składania dokumentów – **15.09.1999 r.**

Wszelkich informacji udziela pełnomocnik ds. studiów doktoranckich dr. inż. **Leszek Karczewski**, Wydział Mechaniczny Politechniki Opolskiej, ul. Mikołajczyka 5, pok. B 213, tel. 4546041 wew. 255.

● Studentom IV roku Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii należą się wyrazy uznania za wykonywanie darmowych masaży podopiecznym Domu Złotej Jesieni. Władzom wydziału gratulujemy przedniego pomysłu, studentom dziękujemy za serce i życzymy udanego "masowania".

● Profesor **Ryszard Knosala** został doradcą ds. gospodarczych wojewody opolskiego **Adama Pęzioła**. Gratulujemy i trzymamy kciuki, Panie Profesorze!

● 17 kwietnia br. na Uniwersytecie Opolskim odbył się finał XXXII Międzyszkolnego Turnieju Fizycznego o Puchar Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Fizycznego. Atrakcją turnieju był wykład **Wojciecha Dindorfa** pt. *Magia czy fizyka*. Opolskiemu Oddziałowi PTF szefuje prof. **Stefan Szymura,** pracownik naszej uczelni – życzymy Mu zapału do dalszej pracy oraz wielu wspaniałych finalistów. Nadmieniamy, że jedną z nagród ufundował rektor PO.

● Dyrektor Departamentu Systemów Informatycznych KBN podaje, że oficjalne stanowisko w sprawie przystępowania partnerów z Europy Środkowej i Wschodniej do V Programu Ramowego zostało opublikowane w serwisie CORDIS: http://www.cordis.lu/inco/src/cand.htm

● Wszystkich internautów zapraszamy na naszą stronę www.po.opole.pl

md

Nominacja profesorska

Profesor **Wit Grzesik** jest absolwentem Politechniki Wrocławskiej, którą ukończył w 1973 roku. Od 1975 r. pracuje w Politechnice Opolskiej. Obecnie sprawuje funkcję kierownika Zakładu Technologii Maszyn i Automatyzacji na Wydziale Mechanicznym. Specjalizuje się w budowie i eksploatacji maszyn. Obszar jego zainteresowań naukowych stanowi technologia maszyn, a w szczególności obróbka ubytkowa. Ma ona bezpośrednie zastosowanie w przemyśle, wytwarzającym wszelkiego typu maszyny i urządzenia (również silniki), gdyż służy podniesieniu jakości i wydajności produkcji. Jako pedagog prof. W. Grzesik może się pochwalić wypromowaniem ok. 60 magistrów i inżynierów, nie tylko na opolskiej uczelni, ale także na Politechnice Częstochowskiej, na której pracował 8 lat. Pod jego kierunkiem powstały dwie prace doktorskie z nauk technicznych, następne trzy są w przygotowaniu. Do swoich osiągnięć profesor zalicza członkostwo w Sekcji Podstaw Technologii Komitetu Budowy Maszyn PAN oraz w SME/NAMRI (jest to amerykańska instytucja, promująca badania z zakresu technologii maszyn i wdrażanie w przemyśle). Jest autorem 70 publikacji naukowych, w tym wielu w języku angielskim, dwu monografii na temat kontroli oraz modelowania procesów obróbkowych (jedną z nich wydano w Danii), a także książki pt. *Podstawy skrawania materiałów metalowych*, WNT, 98. W wolnych chwilach oddaje się wypoczynkowi na działce, gdzie własnoręcznie zbudował "domek". Jego hobby to majsterkowanie i rzeźbienie w drewnie.

Uroczyste wręczenie nominacji odbyło się 12 kwietnia.

Gratulujemy!

md

Opole, dnia 25.03.1999 r.

KOMUNIKAT NR 1

Podaje się do ogólnej wiadomości, że w dniu 24.03.1999 r. na posiedzeniu Senatu Politechniki Opolskiej powołana została Uczelniana Komisja Wyborcza w składzie:

przewodniczący: prof. dr inż**. Roman Jankowiak** (WB)
członkowie: dr inż. **Jan Centkowski** (WB)
mgr inż. **Marek Bratek** (WM)
Agnieszka Kluzowska (studentka IV r. WM)

Równocześnie podaje się terminy wyborów do władz uczelni:

1. Zgłaszanie kandydatów na rektora	**do 19.04.1999 r.**
(Wydz. Budownictwa: poniedziałki i środy w godz. 12-14)	
2. Prezentacja kandydatów na rektora	**21.04.1999 r.**
3. Wybory rektora	**28.04.1999 r.**
4. Zgłaszanie kandydatów na prorektorów	**do 5.05.1999 r.**
5. Prezentacja kandydatów na prorektorów	**10.05.1999 r.**
6. Wybory prorektorów	**12.05.1999 r.**
7. Wybory przedstawicieli do Senatu PO	**23.06.1999 r.**
8. Wybory Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej	**23.06.1999 r.**

przewodniczący Uczelnianej Komisji Wyborczej
prof. dr inż. ***Roman Jankowiak***

Opole, dnia 1.04.1999 r.

KOMUNIKAT NR 2

Podaje się do ogólnej wiadomości, że zgodnie z § 10 nowego regulaminu wyborczego, Uczelniana Komisja Wyborcza określiła liczbę mandatów obsadzanych w Senacie przez przedstawicieli niżej wymienionych jednostek:

Wydział Budownictwa	2
Wydział Elektrotechniki i Automatyki	4
Wydział Mechaniczny	5
Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii	2
Instytut Zarządzania	2
Instytut Matematyki, Fizyki i Chemii	2
łącznie	17 mandatów

Wybory do Senatu przedstawicieli nauczycieli akademickich, zatrudnionych na stanowisku profesora zwyczajnego lub profesora nadzwyczajnego oraz nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego, przeprowadzają komisje wyborcze wyżej wymienionych jednostek.

Jednocześnie zawiadamia się, że prezentacja kandydatów na rektora odbędzie się **21 kwietnia 1999 r. o godz. 13.00** w auli Wydziału Budownictwa przy ul. Katowickiej 48.

przewodniczący Uczelnianej Komisji Wyborczej
prof. dr inż. ***Roman Jankowiak***

Z ostatniej chwili

Departament Budownictwa, Architektury, Geodezji i Kartografii Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji przysłał zaproszenie dla prof. **Wojciecha Skowrońskiego** na uroczystość wręczenia nagród, gdyż praca magisterska, napisana pod jego kierunkiem *Odporność ogniowa konstrukcji stalowych,* otrzymała wyróżnienie w konkursie na prace dyplomowe, doktorskie, habilitacyjne oraz publikacje.

Gratulujemy!

Z inicjatywy politechniki

Tworzenie parków technologicznych to nie tylko pewna "moda" współczesnych czasów, ale przede wszystkim sposób na przyciągnięcie do miasta inwestorów, zamierzających uruchomić produkcję, która wymaga współpracy z ośrodkami naukowymi. Jednocześnie jest to szansa prowadzenia edukacji wśród różnych grup zawodowych i wiekowych. Dlatego w wielu europejskich miastach powstają parki technologiczne. Chcielibyśmy, aby "na bazie" zespołu dworsko-pałacowego w Karczowie, który jest własnością politechniki, z inicjatywy uczelni założyć tego typu park.

Udziałowcami, oprócz uczelni (Senat podjął w tej sprawie odpowiednią uchwałę), mógłby być Sejmik Samorządowy Województwa Opolskiego, Forum Akademicko-Gospodarcze Śląska Opolskiego oraz inne podmioty gospodarcze. Tereny wokół Karczowa są wymarzonym miejscem do takiego przedsięwzięcia ze względu na dogodną lokalizację, a w budynku można, po adaptacji, stworzyć centrum konferencyjne, hotel wraz z zapleczem restauracyjnym. W ten sposób powstałby park o optymalnych dla Opolszczyzny rozmiarach i możliwościach. Aby jak najszybciej "ruszyć" z pracami , nawiązaliśmy kontakt z przedstawicielami parku technologicznego w Ostrawie.

Fot. S. Dubiel

Wspólnie przygotowujemy dwa projekty do Unii Europejskiej w ramach tzw. V Programu Ramowego. Pierwszy dotyczy utylizacji odpadów stałych, czyli zagadnień ekologicznych i logistycznych, natomiast drugi podejmuje zagadnienia gospodarki energią cieplną i elektryczną. Oba projekty są już właściwie przygotowane, gdyż wcześniej pracownicy politechniki zajmowali się wymienionymi wyżej problemami, współdziałali z zakładami przemysłowymi nad zagadnieniami, które stanowią treść projektu. Są to tematy interesujące również dla Czechów oraz partnerów z Europy Zachodniej, z którymi moglibyśmy je realizować.

Te dwa projekty uznajemy za wspomagające tworzenie parku, bo nie wyczerpują one, oczywiście, możliwości całego zamierzenia. Na terenie parku będą mogły powstawać hale, laboratoria, pracownie projektowe, tu prowadzić się będzie szkolenia oraz kursy, obejmujące swym programem sprawy ekologii, techniki. Przedstawimy również ofertę edukacyjną, skierowaną do uczniów szkół średnich.

W miarę rozwoju parku, zgodnie z wcześniejszymi zapewnieniami, uzyskanymi w Urzędzie Wojewódzkim, moglibyśmy czynić starania o pozyskanie terenów przyległych do Karczowa, a na nich lokować nowych inwestorów.

Komitet Organizacyjny Zjazdu Absolwentów WSI w Opolu i Politechniki Opolskiej

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!

Bardzo cieszymy się, że zdecydowałeś się wziąć udział w Zjeździe Absolwentów WSI w Opolu i Politechniki Opolskiej. Dość długo nie było od nas wiadomości, gdyż przyjmowaliśmy napływające (jeszcze po terminie) zgłoszenia.

Termin zjazdu się nie zmienił - **piątek 25 czerwca 1999 roku.** Spotykamy się o **godz. 9^{30}** w budynku Wydziału Budownictwa przy ul. Katowickiej 48.

Program zjazdu jest następujący:

- Godz. 10^{00}–12^{00} – spotkanie z władzami uczelni i wydziałów w auli PO,
- Godz. 12^{30}–14^{30} – spotkania na wydziałach oraz zwiedzanie laboratoriów,
- Godz. 19^{00} – kolacja koleżeńska w Filharmonii Opolskiej przy ul. Krakowskiej.

Staraliśmy się zminimalizować koszty spotkania i oto co ustaliliśmy:**druga rata opłaty wynosi 50 zł** (dla osoby towarzyszącej - 30 zł, jeśli **nie chce** otrzymać materiałów okolicznościowych).

Pieniądze te należy wpłacić **do dnia 15 maja 1999 roku** na konto **Towarzystwa Przyjaciół PO nr 10203668-3476-270-1-111 w PKO I/O Opole** ze swoim dokładnym adresem i z dopiskiem ZJAZD ABSOLWENTÓW - Wydział ..... .

Jeśli reflektujesz na nocleg/noclegi w akademiku, zaznacz daty na przekazie. Koszt jednego noclegu wynosi 16 zł - płatne na miejscu w akademiku.

Dodatkowe informacje można uzyskać w Internecie na stronie głównej Politechniki Opolskiej pod adresem http://www.po.opole.pl oraz w Komitecie Organizacyjnym pod następującymi numerami telefonów:

– absolwenci **W**ydziału **B**udownictwa: (0-77) 456-50-85 do 7 wewn. 302, 316 lub 322 (dr inż. **Jan Centkowski**),

– absolwenci **W**ydziału **E**lektrotechniki i **A**utomatyki: (0-77) 455-60-41 wewn. 243 lub 456-94-47 lub 453-84-47 (mgr inż. **Piotr Neyman** lub dr inż. **Jadwiga Krych**),

– absolwenci **W**ydziału **M**echanicznego: (0-77) 455-60-41 wewn. 272, 157 lub 160 e-mail: jola@sam.po.opole.pl (mgr inż. **Jolanta Dembicka**).

Jeśli chcesz w jakikolwiek sposób i na dowolnym etapie pomóc w organizacji, to serdecznie zapraszamy.

DO ZOBACZENIA !!!!!

W imieniu Komitetu Organizacyjnego

Jolanta Dembicka

Trzeba wyraźnie powiedzieć, że nasze działania zyskały akceptację marszałka sejmiku **Stanisława Jałowieckiego** oraz przewodniczących dwu komisji samorządowych: edukacji oraz rozwoju regionalnego. Poparcie władz lokalnych daje nadzieję i duże szanse na szybkie wprowadzenie w życie naszych koncepcji, które w założeniu mają przyczynić się do unowocześnienia i rozwoju lokalnego przemysłu.

Marianna Drzyzga

SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU SESJI EGZAMINACYJNEJ W SEMESTRZE ZIMOWYM ROKU AKADEMICKIEGO 1998/99

Tabela 1. Studia dzienne

LICZBY STUDENTÓW	I rok	%	II rok	%	III rok	%	IV rok	%	V rok	%	RAZEM	%
w dniu 1 X 1998	1198	100,0	736	100,0	654	100,0	582	100,0	346	100,0	3516	100,0
w dniu 30 XI 1998	1079	90,0	714	97,0	638	97,6	582	100,0	344	99,4	3357	95,5
przystępujących do sesji	1017	84,9	702	95,4	633	96,8	569	97,8	330	95,4	3251	92,5
którzy zaliczyli semestr	831	69,4	547	74,3	470	71,9	346	59,5	318	91,9	2512	71,4
zaliczyli semestr warunk.	—	—	138	18,7	141	21,6	218	37,5	10	2,9	507	14,4
urlopowanych	6	0,0	10	1,3	20	3,3	4	0,7	2	0,6	42	1,2
przeniesionych,skreślon.	180	15,0	7	0,9	2	0,3	1	0,2	—	—	190	5,4
Stan na dzień 10.03.1999	**872**	**72,8**	**722**	**98,1**	**632**	**96,6**	**548**	**94,2**	**333**	**96,2**	**3107**	**88,4**

Tabela 2. Studia zaoczne

LICZBY STUDENTÓW	I rok	%	II rok	%	III rok	%	IV rok	%	V rok	%	RAZEM	%
w dniu 1 X 1998	1230	100,0	540	100,0	418	100,0	326	100,0	193	100,0	2707	100,0
w dniu 30 XI 1998	1161	94,4	509	94,3	399	95,5	310	95,1	191	99,0	2570	94,9
przystępujących do sesji	1129	91,8	460	85,2	386	92,3	293	89.9	190	98,4	2458	90,8
którzy zaliczyli semestr	187	15,2	291	53,9	276	66,0	225	69,0	78	40,4	1057	39,0
zaliczyli semestr warunk.	876	71,2	116	21,5	66	15,8	66	20,2	110	57,0	1234	45,6
urlopowanych	2	0,2	23	4,3	29	6,9	2	0,6	—	—	56	2,1
przeniesionych,skreślon.	64	5,2	30	5,6	15	3,8	—	—	2	1,0	111	4,1
Stan na dzień 10.03.1999	**1093**	**88,9**	**445**	**82,4**	**382**	**91,4**	**300**	**92,0**	**124**	**64,2**	**2344**	**86,6**

Tabela 3. Studia magisterskie uzupełniające zaoczne

LICZBY STUDENTÓW	I rok	%	II rok	%	RAZEM	%
w dniu 1 X 1998	322	100,0	104	100,0	396	100,0
w dniu 30 XI 1998	279	86,6	104	100,0	383	96,7
przystępujących do sesji	271	84,2	103	99,0	374	94,4
którzy zaliczyli semestr	174	54,0	82	78,8	256	64,6
zaliczyli semestr warunkowo	83	25,8	21	20,2	104	26,3
urlopowanych	1	0,3	—	—	1	0,3
przeniesionych, skreślonych	13	4,0	—	—	13	3,3
Stan na dzień 10.03.1999	261	81,1	125	120,2	386	97,5

Tabela 4. Sprawność nauczania na poszczególnych kierunkach studiów

KIERUNEK	Studia dzienne			Studia zaoczne			Studia magisterskie uzupełniające zaoczne		
	Liczba stud. 1 X 98	Liczba stud. 10 III 99	%	Liczba stud. 1 X 98	Liczba stud. 10 III 99	%	Liczba stud. 1 X 98	Liczba stud. 10 III 99	%
Automatyka i robotyka	231	173	74,9	—	—	—	—	—	—
Budownictwo	572	459	80,2	423	276	65,2	24	21	87,5
Elektrotechnika	576	499	86,6	417	377	90,4	44	81	184,0
Informatyka	368	353	95,9	508	453	89,2	—	—	—
Inżynieria środowiska	399	376	94,2	231	183	79,2	—	—	—
Mech. i bud. maszyn	435	355	81,6	288	271	94,1	19	29	152,6
Wychowanie fizyczne	434	420	96,8	224	215	96,0	39	38	97,4
Zarządzanie i marketing	501	472	94,2	616	569	92,4	270	217	80,4
UCZELNIA	**3516**	**3107**	**88,4**	**2707**	**2344**	**86,6**	**396**	**386**	**97,5**

Tabela 5. Sprawność nauczania na I roku studiów

KIERUNEK	Studia dzienne			Studia zaoczne *			Studia magisterskie uzupełniające zaoczne		
	Liczba stud. 1 X 98	Liczba stud. 10 III 99	%	Liczba stud. 1 X 98	Liczba stud. 10 III 99	%	Liczba stud. 1 X 98	Liczba stud. 10 III 99	%
Automatyka i robotyka	**92**	**47**	**51,1**	—	—	—	—	—	—
Budownictwo	240	140	58,3	157	125	79,6	24	21	87,5
Elektrotechnika	192	141	73,4	128	125	97,7	44	40	97,6
Informatyka	135	124	91,8	198	194	98,0	—	—	—
Inżynieria środowiska	112	94	83,9	81	48	59,2	—	—	—
Mech. i bud. maszyn	139	70	50,4	143	125	87,4	11	10	90,9
Wychowanie fizyczne	151	140	92,7	224	215	96,0	39	38	97,4
Zarządzanie i marketing	137	116	84,7	299	261	87,2	204	152	74,5
UCZELNIA	**1198**	**872**	**72,8**	**1230**	**1093**	**88,9**	**322**	**261**	**81,1**

* Lata pierwsze na studiach zaocznych rozliczane są w skali roku akademickiego.

Ewa Przystajko

Kryteria wypłat stypendium za wyniki w nauce

(obowiązujące w sem. letnim, rok akad. 1998/99)

budownictwo		elektrotechnika		mechanika i budowa maszyn		inżynieria środowiska		zarządzanie i marketing		automatyka i robotyka		informatyka		wychowanie fizyczne	
średnie wydz. z ostatnich sesji: zimowej: 3.972 letniej: 3.863 (Z+L)/2= 3.917 3.917-**0.1**=3.81 **próg= 3.8**		średnie wydz. z ostatnich sesji: zimowej:4.170 letniej: 4.109 (Z+L)/2= 4.139 4.139-**0.1**=4.03 **próg= 4.0**		średnie wydz. z ostatnich sesji: zimowej: 4.229 letniej: 3,973 (Z+L)/2= 4.101 4.101-**0.1**=4.01 **próg= 4,0**		średnie wydz. z ostatnich sesji: zimowej:4.417 letniej:4.266 (Z+L)/2=4.321 4.321-**0.1**=4.22 **próg=4,0**		średnie wydz. z ostatnich sesji: zimowej: 4.498 letniej: 4.348 (Z+L)/2= 4.423 4.423-**0.1**=4.32 **próg= 4.3**		średnie wydz. z ostatnich sesji: zimowej: 4,250 letniej: 4,170 (Z+L)/2= 4,21 4,21-**0.1**=4,11 **próg= 4,1**		średnie wydz. z ostatnich sesji: zimowej: 4.293 letniej: 4.304 (Z+L)/2= 4.298 4.298-**0.1**=4.19 **próg= 4.1**		średnie wydz. z ostatniej sesji: zimowej: 4.407 letniej: 4.222 (Z+L)/2=4.314 4.314-**0.1**=4.21 **próg= 4.2**	
średnia	kwota [zł]	średnia	kwota [zł]	średnia	kwota [zł]	średnia	kwota [zł]	średnia	kwota [zł]	średnia	kwota [zł]	średnia	kwota [zł]	średnia	kwota [zł]
3.7	—	3.7	—	3.7	—	3.7	—	3.7	—	3.7	—	3.7	—	3.7	—
3.8	**190.00**	3.8	—	3.8	—	3.8	—	3.8	—	3.8	—	3.8	—	3.8	—
3.9	**210.00**	3.9	—	3.9		3.9	—	3.9	—	3.9	—	3.9	—	3.9	—
4.0	**230.00**	4.0	**190.00**	4.0	**190.00**	4.0	—	4.0	—	4.0	—	4.0	—	4.0	—
4.1	**250.00**	4.1	**215.00**	4.1	**215.00**	4.1	—	4.1	—	4.1	**190.00**	4.1	**190.00**	4.1	—
4.2	**270.00**	4.2	**240.00**	4.2	**240.00**	4.2	**190.00**	4.2	—	4.2	**215.00**	4.2	**215.00**	4.2	**190.00**
4.3	**290.00**	4.3	**265.00**	4.3	**265.00**	4.3	**220.00**	4.3	**190.00**	4.3	**240.00**	4.3	**240.00**	4.3	**220.00**
4.4	**310.00**	4.4	**290.00**	4.4	**290.00**	4.4	**250.00**	4.4	**220.00**	4.4	**265.00**	4.4	**265.00**	4.4	**250.00**
4.5	**330.00**	4.5	**315.00**	4.5	**315.00**	4.5	**280.00**	4.5	**250.00**	4.5	**290.00**	4.5	**290.00**	4.5	**280.00**
4.6	**350.00**	4.6	**340.00**	4.6	**340.00**	4.6	**310.00**	4.6	**280.00**	4.6	**315.00**	4.6	**315.00**	4.6	**310.00**
4.7	**370.00**	4.7	**365.00**	4.7	**365.00**	4.7	**340.00**	4.7	**310.00**	4.7	**340.00**	4.7	**340.00**	4.7	**340.00**
4.8	**380.00**	**4.8**	**380.00**	**4.8**	**380.00**	4.8	**370.00**	4.8	**340.00**	4.8	**365.00**	4.8	**365.00**	4.8	**370.00**
4.9	**380.00**	4.9	**380.00**	4.9	**380.00**	**4.9**	**380.00**	4.9	**370.00**	**4.9**	**380.00**	**4.9**	**380.00**	**4.9**	**380.00**
5.0	**380.00**	5.0	**380.00**	5.0	**380.00**	5.0	**380.00**	**5.0**	**380.00**	5.0	**380.00**	5.0	**380.00**	5.0	**380.00**

Uczelniana Komisja Stypendialna PO
Krystyna Owczarska
Jarosław Bielecki

W PIONIE PROREKTORA DS. NAUKI

❍ 19 marca prof. **Wojciech Skowroński**, prorektor ds. nauki uczestniczył w uroczystym spotkaniu mieszkańców Opolszczyzny z okazji przyjęcia Polski do Paktu Północnoatlantyckiego,

❍ 23 marca wziął udział w spotkaniu Zespołu Koordynacyjnego Międzyuczelnianego Programu Promocji Jakości, które odbyło się na terenie Uniwersytetu Jagiellońskiego w Collegium Novum.

❍ 25 marca prorektor ds. nauki Wojciech Skowroński wystąpił podczas spotkania z ministrem edukacji narodowej - prof. **Mirosławem Handke**, które miało miejsce w Złotej Sali Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

❍ 13 kwietnia prof. Wojciech Skowroński uczestniczył w spotkaniu Komitetu Naukowego Międzynarodowej Konferencji *Ochrona przeciwpożarowa zabytków – bezpieczeństwo pożarowe budynków*, które odbyło się na terenie Muzeum Techniki w Pałacu Kultury i Nauki.

❍ 14 kwietnia prorektor uczestniczył w Walnym Zgromadzeniu Delegatów opolskiego oddziału Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, natomiast

❍ 15 kwietnia wziął udział w uroczystym otwarciu studenckiego Biura Pośrednictwa Pracy INDEKS, które miało miejsce w sali Senatu Politechniki Opolskiej.

❍ 21 kwietnia prof. Wojciech Skowroński II Konferencję Naukową Konsorcjum Bibliotek Górnośląskich *Elektroniczna biblioteka dzisiaj – efektywne wykorzystanie potencjału CD-ROM-owych baz danych,* zorganizowaną przez Bibliotekę Główną naszej uczelni.

E. Czaja

Członkowie Sekcji Konstrukcji Metalowych KILiW P A N obradowali w Opolu

Z inicjatywy przewodniczącego Zespołu Bezpieczeństwa Pożarowego SKM KILiW PAN – prof. **Wojciecha Skowrońskiego** 15 marca 1999 r. odbyło się wyjazdowe zebranie Sekcji Konstrukcji Metalowych. Obrady rozpoczęto w sali Senatu Politechniki Opolskiej. Otwarcia zebrania dokonał przewodniczący SKM KILiW PAN - prof. **Janusz Murzewski,** a mowę powitalną wygłosił rektor - prof. **Józef S. Suchy**. Ponadto przy stole prezydialnym zasiedli prof. Wojciech Skowroński – prorektor ds. nauki oraz brygadier inż. **Jan Koziuk** – zastępca komendanta wojewódzkiego PSP w Opolu. Po omówieniu spraw bieżących sprawozdanie z prac Zespołu Bezpieczeństwa Pożarowego w mijającej kadencji przedstawił prof. W. Skowroński. W ramach realizacji planu działalności członkowie zespołu opracowali *Wykaz polskich publikacji na temat bezpieczeństwa pożarowego*, podjęli wspólne (dla ośrodków: warszawskiego, krakowskiego i opolskiego) prace naukowe oraz współpracę przy realizacji programu WIVISS (Wider Vocational Initiative for Structural Steelwork), koordynowanego przez The Steel Construction Institute (Anglia), stanowiącego międzynarodowy interaktywny kurs multimedialny (na płycie kompaktowej), m.in. dla projektantów konstrukcji stalowych.

Następnie wygłoszono i poddano dyskusji następujące referaty:

– **J. Koziuk:** *Wymagania ppoż. – podstawy prawne, procedury*, …

– **J. Murzewski, M. Maślak**: *Zagadnienia obliczeniowe bezpieczeństwa pożarowego,*

– **M. Kosiorek:** *Pola temperatury w konstrukcji stalowej ogarniętej pożarem,*

– **W. Skowroński**: *Główne problemy rozwiązywania zagadnień utraty nośności konstrukcji stalowych w pożarach.*

W spotkaniu udział wzięli również: dziekan WB - prof. **J. Wyrwał**, prof. **R. Jankowiak**, dr **J. Żmuda** oraz mgr **G. Ginda**.

Druga część spotkania odbyła się na terenie Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu, gdzie pod kierunkiem brygadiera J. Koziuka dokonano prezentacji interesującego sprzętu pożarniczego jakim dysponuje PSP w Opolu.

Elżbieta Czaja

Uroczyste powitanie przez rektora prof. dr. hab. inż. Józefa S. Suchego (od lewej: bryg. J. Koziuk, prof. J. Murzewski, prof. J. S. Suchy, prof. W. Skowroński) ▼

Członkowie Sekcji KMKILiW PAN w czasie obrad ▼

Fot. S. Dubiel

ILE KOSZTUJE WYDANIE KSIĄŻKI – czyli sprawozdanie z działalności wydawniczej

Działalność wydawniczą realizują w uczelni dwie jednostki podległe prorektorowi ds. nauki: Oficyna Wydawnicza oraz Sekcja Poligrafii, zaliczane – zgodnie z obowiązującym systemem ekonomiczno-finansowym do jednostek centralnych. OW zatrudnia 6 osób – 5 w pełnym wymiarze, jedną na połowie etatu. W poligrafii pracują 4 osoby.

W maju 1998 r. OW zmieniła siedzibę, zajmując pomieszczenia w obiekcie przy ul. Mikołajczyka 3, tzw. nowa hala (wejście od ul. Oleskiej).

Działalność jednostek podporządkowana jest potrzebom naukowym, dydaktycznym i informacyjnym uczelni, choć mogą one świadczyć także usługi dla zleceniodawców spoza uczelni, na podstawie obowiązującego (zarządzenie 14/98 rektora) cennika usług. Podstawowa działalność sprowadza się do realizacji planu wydawniczego. Na działalność tę przyznawane zostają każdego roku określone środki finansowe.

Natomiast do kompetencji rad wydziałów i instytutów należy, m.in., ustalanie własnych propozycji do planu, a za pośrednictwem redaktorów wydziałowych, tworzących skład Komitetu Redakcyjnego Wydawnictw Politechniki Opolskiej, przekazywanie ich przewodniczącemu komitetu. Propozycje, złożone na piśmie, opatrzone podpisem dziekana lub dyrektora, pozostają w oficynie, gdzie powstaje projekt planu wydawniczego uczelni, poddany następnie pod obrady senatu i aby zaczął obowiązywać, zyskać musi jego akceptację. Każda jednostka ma do swej dyspozycji - ustalony na podstawie algorytmu przyjętego przez KRW tzw. limit arkuszy wydawniczych. Pozycje planowe uwzględnione są w przyznanych środkach finansowych. Koszty tytułów przekraczających plan lub z planem niezwiązanych pokrywane są ze środków jednostek zlecających.

Ubiegłoroczny plan wydawniczy zakładał sfinansowanie ze środków uczelnianych wydanie 280 arkuszy wydawniczych. W efekcie wydanych zostało 28 pozycji zwartych o łącznej objętości 348,9 a.w., z tego:

- książka naukowa - 1 poz. o objętości 17,5 a.w.
- studia i monografie - 7 poz. o łącznej objętości 96,4 a.w.
- zeszyty naukowe – 11poz. o łącznej objętości 119 a.w.
- skrypty - 9 poz. łącznej objętości 115,6 a.w.

Szczegółowo ilustrują to poniższe tabele:

Jednostka	Liczba wydanych pozycji	Objętość w arkuszach wydawniczych	Łącznie – (przyznane limity)
Wydział Budownictwa	SiM – 1 ZN – 2 S – 1	20,6 22,3 13,4	56,3 (49)
Wydział Eletrotech. i Automatyki	SiM – 2 + 1 ZN – 2 S – 3	27,8 + 17,5 37,4 31,0	113,7 (59) dofinansowane – 35,5 przekr. – 19,2
Wydział Mechaniczny	SiM – 2 ZN – 3 S – 3	27,7 23,9 38,8	90,4 (78) dofinansowane – 38,9
Instytut Mat.-Fiz.-Chem.	SiM –1 ZN – 1 S –1	8,2 6,5 4,9	19,6 (39)
Wydział Wychowania FiF	SiM – 1 ZN – 1 S –	12,1 4,8 —	16,9 (26)
Instytut Zarządzania	SiM – ZN – 2 S – 1	— 24,1 27,5	51,6 (31) dofinansowane – 9,3 przekr. – 11,3
Razem:	28	348,5	348,5/282 dofinasowane 83,7

Do publikacji, nie ujętych w planie wydawniczym, zaliczyć można także *Wiadomości Uczelniane*, których w 1998 r. wydano 7 numerów oraz zeszyt naukowy zlecony przez IMMB (koszt przygotowania, druku i oprawy w całości poniósł zleceniodawca).

Publikacje planowe i pozaplanowe:

Rodzaj publikacji	Liczba tytułów	Nakład w egzemplarzach	Objętość w ark. wyd.
Publikacje naukowe: zeszyty naukowe, studia i monografie	19	4175	232,9
Publikacje dydaktycze – skrypty	9	3400	115,6
Publikacje inne Wiadomości Uczelniane,	7	7595	25,2
Razem	35	15170	373,7

Wiele nieporozumień narosło ostatnio wokół problemu kosztów działalności wydawniczej, co znajduje wyraz w wielu opiniach – formułowanych najczęściej na podstawie nieznanych bliżej przesłanek. Zamieszczone w tym opracowaniu dane służyć mają za odpowiedź, ile kosztuje wydanie skryptu, zeszytu naukowego lub monografii, a więc tych pozycji z planu wydawniczego zatwierdzanego corocznie na posiedzeniu senatu uczelni, których objętość określić można ilością arkuszy wydawniczych.

Na działalność wydawniczą w roku 1998 Oficyna Wydawnicza i Sekcja Poligrafii otrzymały łącznie **310 000** PLN.

Koszty jednostek za rok 1998 zamknęły się kwotą **302.563,52** zł. Warto pamiętać, że **31 865** zł z tego stanowią honoraria dla autorów, redaktorów serii, recenzentów, tłumaczy streszczeń. Z tzw. sprzedaży zewnętrznej wpłynęło do uczelni **37 842,32** zł.

Do każdej pozycji - także pozycji z planu wydawniczego– przygotowuje się szczegółową kalkulację,uwzględniającą koszt opracowania redakcyjnego, honoraria, materiały, druk i oprawę. Na tej podstawie wyliczyć można koszt wydania 28 pozycji planowych (oraz dwóch pozycji z planu 1997 r.), wykonanych w roku 1998, który wyniósł **151 200** zł (kwota zaokrąglona do całych złotych) .

Stąd łatwo obliczyć, iż wydanie jednego arkusza wyd. pozycji zwartej, ujętej w planie wydawniczym w Oficynie Wydawniczej Politechniki Opolskiej kosztuje ok**. 450** zł.

Kwota ta znacznie odbiega od krążących na ten temat opinii.

Oferta świadczonych przez OW usług nie ogranicza się tylko do realizacji planu wydawniczego. Oficyna i poligrafia wykonują także inne zlecenia jednostek uczelnianych. W ubiegłym roku były to m.in.:

druk kwestionariuszy osobowych dla kandydatów na studia, zakres i wymogi egzaminu sprawnościowego oraz kartę badań lekarskich (500 szt.), zaproszenia na inaugurację, dyplomy, druki ozdobne okolicznościowe, teczki, kartki świąteczne, wizytówki, karty mieszkańca, rewersy biblioteczne (100 tys. szt.), zaświadczenia dla przychodni lekarskiej (5 000 szt.), druki dla administracji itp.

Takich zleceń było w 1998 r. w obydwu jednostkach ponad 70. Warto pamiętać, że zlecenie obejmuje całość prac, w

tym także projekty, opracowania graficzne, dobór materiałów itp. Zlecenia te, jak np. kartki okolicznościowe wręczane pracownikom odchodzącym na emeryturę czy teczki firmowe, trudno mierzyć objętością arkuszy wydawniczych stosowaną w odniesieniu do publikacji naukowych, dydaktycznych i informacyjnych, choć także tworzą one koszty! Gwoli przypomnienia dodam, że 1 arkusz wydawniczy oznacza:

- 40 000 znaków liczonych z odstępami między wyrazami w tekstach, tablicach lub wzorach, odpowiadających powierzchniowo tej liczbie znaków lub
- 700 wierszy poezji

Gdyby, pomimo tych wywodów, całość kosztów poniesionych przez jednostki dzielić tylko przez objętość tych pozycji, które mierzyć można objętością arkuszy a.w., czyli 28 pozycji planowych i kilka numerów gazety uczelnianej, to wynik daje kwotę ok. 800 zł.

Jak widać, nawet ten wynik różni się od 1000 zł, która to wielkość została ostatnio wymieniona jako koszt 1 arkusza wydawniczego. Szkoda, że tak beztrosko rzucać można liczbami, stroniąc od oficjalnych danych, które oblicza i podaje do wiadomości zainteresowanym jednostkom kwestura.

Koszty materiałów zużytych do przygotowania i produkcji opiewają na kwotę **36 640** zł, a to oznacza, że zużyto, m.in.:

- ponad 4000 kg papieru 3 klasy gr 80/B1/A1,
- 1633 matryc,
- ponad 2000 kg kartonu typu Chromocard gr 240/B1,
- ponad 200 szt. kartonu typu Castel gr 220/B1,
- 2000 szt. papieru kredowego gr 170/B1,
- 50 kg kartonu powlekanego typu Alaska gr 300/B1,
- kilkanaście ryz papieru kserograficznego, kalki technicznej gr. 90/A4 oraz kilka ryz różnorodnych specjalistycznych kartonów ozdobnych.

Działalność Oficyny Wydawniczej opiera się na pracy wykwalifikowanych pracowników , kompetentnych i chętnych do szerokiej współpracy i nie stroniących od trudnych i nietypowych zleceń. Ostatnim "owocem" oficyny jest tomik poezji (oczywiście zlecenie pozaplanowe, którego wydanie w całości finansuje zleceniodawca), którego pod względem edytorskim nie musiałyby się wstydzić renomowane wydawnictwa. Ponadto oficyna promuje swoje książki, o czym mieli okazję przekonać się uczestniczący w promocji książki naukowej prof. J. Skubisa.

OW utrzymuje stałe kontakty z księgarniami, znajdującymi się na terenie uczelni, pośredniczy także w sprzedaży wysyłkowej.

W ubiegłym roku jednostka przystąpiła do Stowarzyszenia Wydawców Szkół Wyższych, co pozwoliło na uczestniczenie w dorocznej konferencji wydawców zorganizowanej we wrześniu 1998 r. w Kazimierzu. Stowarzyszenie ma na swoim koncie szereg imprez promujących książki i wydawców uczelnianych, obecne jest także na wielu wystawach. Z inicjatywy SWSW odbyła się w Instytucie Kultury Polskiej w Londynie wystawa polskiej książki naukowej, a kilkanaście pozycji wydanych przez OW , których autorami są pracownicy opolskiej politechniki prezentowanych było na zorganizowanej w Londynie, w dniach 25–30 marca br., wystawie pt. *Polska Książka Naukowa*. Koszty związane z przygotowaniem stoisk i dostarczeniem książek na miejsce sfinansowało Ministerstwo Edukacji Narodowej. Po ekspozycji pozycje te trafiły do Biblioteki Instytutu Kultury Polskiej w Londynie. Nie sposób nie dostrzec aspektu promującego autorów i wydawnictwo. Impreza ta nie wyczerpuje kalendarza wystaw, a oficyna planuje wziąć udział także w innych, jak choćby jesiennych targach książki *Atena* w Warszawie.

Bazę jednostki tworzy pięć komputerów, z których dwa to pentium II, stanowiące główne stanowiska składu, ponadto - cztery drukarki laserowe z postscriptem, skaner, kserokopiarkę. Komputery połączone są w lokalną sieć. Na oprogramowanie wydawnictwa składa się m.in. Adobe PageMaker, Adobe Photoshop, CorelDRAW, Microsoft Office 97. Oficyna i poligrafia korzystają z sieci Internet. W poligrafii, od lat niedoinwestowanej, znajdują się dwie maszyny drukarskie marki Romayor, z których jedna wymaga gruntownego remontu. Aby jednak iść z duchem czasu i w miarę możliwości unowocześniać sprzęt, rozpoczęte zostały formalne starania i zyskały one poparcie zarówno rektora jak i prorektora ds. nauki, aby zakupić powielacz cyfrowy, popularnie zwany risografem. Przeznaczony jest on głównie do druków niskonakładowych (do 4000 egz.). Aktualnie ogłoszony został przetarg, którego finał winien nastąpić w połowie maja. Pomyślne zrealizowanie tej inwestycji pozwoli na znaczne przyspieszenie procesu druku i poszerzenie oferty uczelnianego wydawnictwa, które powoli wyrabia sobie markę i ma nadzieje zaspokoić ambicje autorów nie tylko uczelnianych.

Zapraszamy do oficyny nie tylko pracowników, których prace mają zostać opublikowane. Być może wiele niekorzystnych opinii wynika po prostu z niewiedzy. Warto wstąpić do oficyny, choćby po to by przejrzeć ostatnio wydane tytuły, poznać ofertę i możliwości. A wszystkim polecamy katalog wydawniczy OW, w którym zainteresowani znaleźć mogą także zapowiedzi wydawnicze.

Krystyna Duda

Wybrane zagadnienia z działalności biblioteki Politechniki Opolskiej w 1998 roku

W całokształcie pracy biblioteki wyróżnia się kilka podstawowych elementów. Należą do nich gromadzenie i opracowanie zbiorów, udostępnianie i działalność informacyjna. Wiele uwagi w minionym roku poświęcono także modernizacji oraz sprawom organizacyjnym, zmierzającym do usprawnienia pracy biblioteki. Wśród wielu dokonań za bardzo ważne można uznać utworzenie biblioteki Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii oraz przebudowę czytelni głównej. Obie placówki w radykalnym stopniu poprawiły jakość usług, oferowanych użytkownikom biblioteki, poprzez zwiększenie ilości miejsc w czytelniach i wolny dostęp do elektronicznie zabezpieczonych zbiorów. Dzięki tym organizacyjnym zabiegom wielokrotnie zwiększyła się liczba czytelników przy niezmienionej od wielu lat obsadzie etatowej (29 etatów).

W 1998 roku zbiory biblioteki powiększano w drodze zakupu, wymiany i darów, podobnie jak w latach ubiegłych. Tradycyjnie konsultowano na bieżąco z pracownikami naukowymi tematykę i ilość planowanych zakupów książek, zbiorów specjalnych oraz prenumeratę czasopism polskich i zagranicznych.

Szczegółowe dane związane z ilością i kosztami zakupu zbiorów przedstawia tabela nr 1.

Tab. nr 1 **Wydatki biblioteki na zakup zbiorów**

Rodzaj zbiorów	Liczba [vol.]	Środki uczelniane [zł]	Środki z NBW [zł]	Dotacja MEN [zł]	Ogółem [zł]
książki krajowe	1717	40.859,21	2.274,45	239,90	**43.373,56**
książki zagraniczne	249	5.951,88	5.484,75	—	**11.436,63**
czasopisma polskie	285 [tytuły]	30.934,50	1.071,80	—	**32.006,30**
czasopisma zagraniczne	69 [tytuły]	21.480,30	11.251,38	145.520,00	**178.251,68**
zbiory specjalne	1080	18.521,24	756,87	477,43	**19.755,54**
ogółem		**117.747,13**	**20.839,25**	**146.237,33**	**284.823,71**

Wymianę utrzymywano z 32 bibliotekami szkół wyższych i instytutów naukowych polskich i zagranicznych. W jej ramach biblioteka Politechniki Opolskiej otrzymała 539 vol. o wartości 5.579,59 zł, a wysłała do 32 bibliotek 738 vol. wydawnictw naszej Uczelni na kwotę 6.435,53 zł. Należy podkreślić, że wymiana to nie tylko sposób na pozyskanie zbiorów, ale także promocja dorobku wydawniczego pracowników naszej Uczelni w środowisku naukowym w kraju i za granicą.

Innym z istotnych źródeł pozyskiwania zbiorów są dary. Biblioteka w 1998 roku otrzymała nieodpłatnie **2.810 vol.** na kwotę **23.842,12 zł**. Wszystkie pozyskane zbiory zostały opracowane w systemie komputerowym.

Zbiory biblioteki Politechniki Opolskiej na dzień 31 grudnia 1998 roku liczyły **385.989** dokumentów bibliotecznych, w tym :

książek: **141.191** vol.
opracowanych czasopism **42.286** vol.
zbiorów specjalnych **202.512** jedn. inwentarzowych.

Najważniejszym zadaniem biblioteki, podlegającym ciągłej ocenie użytkowników, jest udostępnianie zbiorów. W 1998 roku zapisało się do naszej placówki 1418 nowych czytelników. Na koniec grudnia liczba stałych czytelników wynosiła 5713 osób, w tym: pracowników PO - 383, studentów PO - 4742, innych - 588. W ciągu roku skorzystało z usług wypożyczalni **21.797 czytelników** (średnio 82 osoby dziennie), którym wypożyczono **30.948 vol**. książek.

W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych dla pracowników naukowych i studentów sprowadzono z bibliotek krajowych i zagranicznych **283** dokumenty biblioteczne.

Dla bibliotek krajowych i zagranicznych zrealizowano **101** zamówień na książki i czasopisma oraz wysłano **420** stron odbitek kserograficznych artykułów.

W roku sprawozdawczym z czytelni głównej i bibliotek wydziałowych skorzystało **29.317 osób**. Szczegółową strukturę czytelników przedstawia tab. nr 2

Tab. nr 2 **Struktura czytelników korzystających z czytelni bibliotek Politechniki Opolskiej w 1998 roku**

Czytelnicy odwiedzający czytelnie	Biblioteka Główna	Biblioteka Wydz. Mech.	Biblioteka Wydz. Bud.	Biblioteka Wydz. WF i F	Ogółem
pracownicy PO	162	1.298	484	32	**1.976**
studenci PO	14.648	6.577	3.839	1.804	**26.868**
inni	248	164	61	-	**473**
ogółem	**15.058**	**8.039**	**4.384**	**1.836**	**29.317**

Użytkownikom tym udostępniono **166.510 vol.** zbiorów, co ilustruje tab. nr 3.

Ogółem w 1998 roku w bibliotekach Politechniki Opolskiej udostępniono **197.458 vol**., co dało współczynnik aktywności ogółu zbiorów na poziomie **51,2 %**.

W minionym roku zwiększoną aktywnością wykazał się Oddział Informacji Naukowej, oddzielony w ramach reorganizacji od czytelni Biblioteki Głównej. Coraz częściej do realizowania kwerend czytelników wykorzystywano nie tylko nasze zbiory, ale też inne źródła informacji. Regułą staje się wykorzystywanie baz obcych zakupionych lub udostępnianych w sieci Internet. Użytkownicy najczęściej korzystali z tworzonych przez nas zestawień tematycznych, kartotek zagadnieniowych, dotyczących komputeryzacji, motoryzacji, niekonwencjonalnych źródeł energii i zarządzania. Wykorzystujemy do ich tworzenia wszystkie dostępne źródła informacyjne, przede wszystkim bazy udostępniane w systemie INFO Ware, czyli Science Citation Index oraz Social Science Citation Index. W 1998 roku w Oddziale Informacji Naukowej zrealizowano dla pracowników i studentów **650** kwerend. Wprowadzono ponad 460 opisów do kartoteki, dokumentującej prace naukowe naszych nauczycieli akademickich i ponad 2055 opisów książek i artykułów z czasopism gromadzonych w bibliotece z zakresu komputeryzacji, motoryzacji, organizacji i zarządzania, niekonwencjonalnych źródeł energii, ochrony środowiska i bibliotekarstwa.

W roku 1998 badano cytowania publikacji pracowników Uczelni w Science Citation Index. Na podstawie zebranych materiałów udzielono informacji zainteresowanym pracownikom.

Także przeprowadzono badania współczynnika impact faktor czasopism zagranicznych, w których publikowali pracownicy naukowi Politechniki Opolskiej. Na podstawie zebranych materiałów udzielono informacji zainteresowanym osobom.

W ramach zajęć z przysposobienia bibliotecznego przeszkolono 947 studentów wszystkich wydziałów i instytutów uczelni.

Pracownicy biblioteki Politechniki Opolskiej wzięli udział w wielu konferencjach i szkoleniach. Do najważniejszych można zaliczyć konferencję we Frankfurcie, dotyczącą organizacji pracy bibliotek niemieckich, w Brzegu – o ochronie zbiorów oraz szkolenie z zakresu obsługi baz: Science Citation Index , Social Citation Index i firmy Silver Platter.

Duży nacisk kładziono na informację i promocję zbiorów. Plonem tej działalności było zorganizowanie 8 wystaw tematycznych:

- "Nowości 1997 roku"
- "Prawo na co dzień"
- "Importowane wydawnictwa naukowe" (współorganizator firma Kubicz)
- Promocja uczelni w ramach Dni Partnerstwa Polsko-Niemieckiego - wystawa na terenie "Okrąglaka".
- Prezentacja wydawnictw Politechniki Opolskiej
- "DOM- materiały- konstrukcje - wnętrza"
- "Wybrane podręczniki do nauki języków obcych" (współorganizator Studium Języków Obcych, firma Merkuriusz)
- "Beskid 106 - polski protoplasta" (współorganizator dr W. Hepner z Zakładu Samochodów PO)

oraz prelekcje na temat funkcjonowania biblioteki Politechniki Opolskiej dla uczniów szkół średnich Opola i regionu,

Tabela nr 3 **Struktura udostępnionych w 1998 roku zbiorów w czytelniach bibliotek Politechniki Opolskiej**

Rodzaj zbiorów udostępnionych w vol.	Biblioteka Główna	Biblioteka Wydz. Mech.	Biblioteka Wydz. Bud.	Biblioteka Wydziału WF i F	Ogółem
książki	20.117	8.051	2.767	1.498	**32.433**
czasopisma	84.134	29.634	9.823	1.168	**124.759**
zbiory specjalne	6.113	1.277	1.921	7	**9.318**
ogółem	**110.364**	**38.965**	**14.511**	**2.670**	**166.510**

nauczycieli – bibliotekarzy, zdobywających kwalifikacje w Wojewódzkim Ośrodku Metodycznym w Opolu i studentów PSKOiB w Opolu.

W 1998 roku bibliotekarze wygłosili na konferencjach i opublikowali następujące artykuły:

1. Matwiejczuk W., Czerwińska E.: Projekt użytkowy obiektu Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego (lokalizacja Opole ul. Oleska) - na zlecenie Urzędu Miasta Opole
2. Solka A. :Dokumentacja dorobku naukowego pracowników Uczelni. Wiad. Uczel. 1998 nr 6(69) s. 10-11
3. Szlejf H., Solka A.: Informacja o materiałach konferencyjnych gromadzonych w bibliotekach polskich. Wiad. Uczel. 1998 nr 8 (71) s. 8.
4. Solka A: Dlaczego film? Bibliotekarz. 1998 nr7/8 s. 22-24
5. Solka A.: Film na zajęciach z przysposobienia bibliotecznego dla studentów pierwszego roku. Wiad. Uczel. 1998 nr 1 (72) s. 11-12
6. Czerwińska E.: O wskaźnikach oceny dorobku naukowego. Wiad. Uczel. 1998 nr 2(73) s.15-16.
7. Czerwińska E.: Biblioteka Główna Politechniki Opolskiej laureatem 9. edycji Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej "LIBRARIUS". Wiad. Uczel. 1998 Nr 8(71) s.13.
8. Chmielnicka -Szymczak M., Czerwińska E.: Modernizacja działalności Biblioteki Głównej Politechniki Opolskiej" wysłano do druku.

W minionym roku kontynuowano współpracę z Biblioteką Główną Politechniki Warszawskiej nad tworzeniem ogólnopolskiej komputerowej bazy SYMPO. Do bazy wprowadzono 166 opisów materiałów konferencyjnych, gromadzonych w naszej bibliotece oraz wprowadzono 38 dopisów do materiałów istniejących w bazie (sygnatury biblioteki PO).

Wspólnie z bibliotekami Uniwersytetu Śląskiego, Opolskiego, Akademii Medycznej w Katowicach, Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Głównego Instytutu Górnictwa w Katowicach oraz Instytutu Śląskiego w Opolu przygotowano skierowany do Fundacji TEMPUS wniosek o dofinansowanie projektu tworzenia bibliotecznego systemu informacyjnego. Wniosek został przyjęty do realizacji przez TEMPUS w 1999 roku.

Z 20 polskimi bibliotekami naukowymi przygotowano, skierowany do KBN, wniosek o dofinansowanie projektu tworzenia baz danych o zawartości polskich czasopism technicznych na 1999 rok. Wniosek został przyjęty do realizacji przez KBN.

Współpracowano z Biblioteką Uniwersytetu w Opolu w zakresie oprogramowania bibliotecznego SOWA oraz z Biblioteką Uniwersytetu Śląskiego w zakresie szkoleń w obsłudze zagranicznych baz danych.

Koszty związane z działalnością biblioteki w 1998 roku kształtowały się następująco:

zbiory:	
książki krajowe	43.373,56 zł
książki zagraniczne	11.436,63 zł
czasopisma:	
krajowe	32.006,30 zł
zagraniczne	178.251,68 zł
zbiory specjalne	19.755,54 zł
razem na zbiory wydano:	**284.823,71 zł**
działalność biblioteczna:	
usługi	6.595,63 zł
materiały i wyposażenie biblioteczne	8.014,36 zł
konferencje i szkolenia	1.081,90 zł
dokształcanie pracowników (opłata za studia)	1.700,00 zł
komputeryzacja	11.457,55 zł
modernizacja działalności bibliotecznej	5.800,58 zł
ochrona zbiorów	2.741,87 zł
na działalność biblioteczną wydano:	**37.391,89 zł**
modernizacja czytelni (fundusz z LIBRARIUSA)	**180.575,30 zł**
ogółem wydano	**502.790,90 zł**

Na swoją działalność, obok środków przydzielonych z Uczelni, biblioteka pozyskała fundusze z następujących źródeł:

dotacje z Ministerstwa Edukacji Narodowej:	
na zakup czasopism zagranicznych	145.520,00 zł
na działalność ogólnotechniczną	20.000,00 zł
NBW wydziałów i instytutów	20.839,25 zł
Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej "LIBRARIUS"	250.000,00 zł
ogółem	**436.359,25 zł**
wpływy oraz zniżki uzyskane przez bibliotekę:	
usługi ksero	9.304,59 zł
kary za książki przetrzymane	1.240,00 zł
sprzedaż książek wycofanych - za 1 zł	802,00 zł
sprzedaż sprzętu wycofanego	580,00 zł
ogółem	**11.926,59 zł**
rabat od wydawców i dostawców	**19.866,02 zł**

W podsumowaniu należy wspomnieć także o problemach biblioteki, do których, między innymi, należy konieczność zwiększenia funduszy na zakup zbiorów. Mimo znacznego wzrostu nakładów na zakup i prenumeratę, wciąż maleje ilość kupowanych książek.

W 1998 roku nakłady na zakup wszystkich rodzajów zbiorów wzrosły o 19.868 zł, (7,5%) w porównaniu z 1997 r., a mimo to liczba zakupionych książek zmniejszyła się o 81. Było to spowodowane znacznym wzrostem cen książek. Obserwuje się również systematyczny wzrost kosztów zakupu czasopism i zbiorów specjalnych. Wydatki na czasopisma polskie i zagraniczne zwiększyły się o 18.458 zł (9,6%), a wydatki na zbiory specjalne wzrosły o 4.755zł (31,7%) w porównaniu z rokiem ubiegłym.

W tym samym okresie wzrosła liczba studentów naszej uczelni i zarazem czytelników biblioteki. Tymczasem coraz więcej zbiorów kupujemy w jednym egzemplarzu, udostępniając je tylko w czytelniach. Ta polityka gromadzenia jest niekorzystna zarówno dla biblioteki, jak i dla studentów i pracowników, którzy często zgłaszają konieczność ilościowego zwiększenia zakupu niektórych pozycji, niezbędnych w procesie dydaktycznym. Dodać należy, że w bardzo małym stopniu zaspokajamy potrzeby studentów zaocznych, którzy ze względu na rozkład zajęć, rzadziej mogą korzystać z czytelni. Jednoegzemplarzowy zakup danych tytułów uniemożliwia wypożyczenie ich do domu.

Tab. nr 4 **Liczba czytelników korzystających z usług bibliotecznych**

Rok	Liczba odwiedzin czytelników			Wzrost liczby odwiedzin czytelników w %
	wypożyczalnia	czytelnie	ogółem	
1995	14.872	16.081	30.953	—
1996	20.073	16.824	36.897	**19,2**
1997	22.136	18.989	41.125	**32,9**
1998	21.797	29.317	51.114	**65,0**

Wzrost liczby czytelników na przestrzeni lat 1995-1998 ilustruje poniższa tabela.

W stosunku do 1995 roku liczba czytelników w roku 1998 wzrosła o 20.161 osób

(65,0%). W okresie tym liczba zatrudnionych bibliotekarzy nie uległa zmianie.

Elżbieta Czerwińska i Mirosława Szymczak

Wydział Elektrotechniki i Automatyki

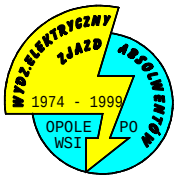

21–23 maja 1999r. ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU ELEKTRYCZNEGO WYŻSZEJ SZKOŁY INŻYNIERSKIEJ W OPOLU

W 1999 roku mija 25 lat od czasu, gdy rocznik rozpoczynający studia w 1970 r. je ukończył. W innym składzie je rozpoczynali, a w innym ukończyli, wiadomo jak to jest, niektórzy skorzystali z urlopów dziekańskich, inni dochodzili.

Ogółem w roku akademickim 1973/74 studia dzienne ukończyło 48 osób, uzyskując tytuł inżyniera elektryka na dwóch specjalnościach.

Specjalność: ***ELEKTROTECHNIKA PRZEMYSŁOWA***

1. BARAN Marian
2. BOGUCKI Waldemar
3. BONIUKIEWICZ Andrzej
4. BUJAK Marek
5. GALGON Henryk
6. FIUTOWSKI Ryszard
7. GLINKA Rudolf
8. HAWRYSZ Bogusław
9. JANCZEWSKA Janina
10. KLYSZCZ Bernard
11. KULA Tadeusz
12. LABISZ Piotr
13. LEŚKÓW Andrzej
14. MĄCZYŃSKI Marek
15. MENDELSKI Franciszek
16. NIEDŹWIEDŹ Antoni
17. SKIBA Halina
18. STANIECZEK Władysław

Specjalność: ***ELEKTROENERGETYKA***

1. BARTNIK Aleksander
2. BLACHOWSKA Zofia
3. BRYNIARSKA Wanda
4. BUMBUL Franciszek
5. CHMIELOWIEC Teresa
6. DĄBROWSKI Czesław
7. DRZEWIŃSKI Konstanty
8. FIGIEL Henryk
9. FILIPOWSKI Bogusław
10. GAWRON Edward
11. HUBCZENKO Janusz
12. JANICKI Marian
13. JASTRZĘBSKA Jadwiga
14. JOHN Jan
15. KANSY Norbert
16. KIJ Teresa
17. KOWLACZYK Włodzimierz
18. KURDZIEL Tadeusz
19. LENKIEWICZ Wiesława
20. LEŻOCH Ryszard
21. MUDRA Danuta
22. NOWIŃSKI Jan
23. PIETRUSZKA Elżbieta
24. POPIOŁEK Henryk
25. POSKART Mieczysław
26. SITEK Marek
27. SOSNOWSKI Bernard
28. SYSKA Jakub
29. WOJNAROWICZ Józef
30. ZIEMIAŃSKI Krzysztof

Koleżeńskie spotkanie po 25 – latach absolwentów Wydziału Elektrycznego Wyższej Szkoły Inżynierskiej zorganizował Komitet Organizacyjny w składzie:

- Wanda Bryniarska – Kurzawa,
- Grażyna Chowańska – Chyra,
- Czesław Dąbrowski,
- Janusz Karpała,
- Jan Nowiński.

Absolwenci obecnie spotkają się na Wydziale Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Opolskiej w budynku przy ul. Sosnkowskiego 31, gdzie mieści się dziekanat wydziału. Za czasów ich studiowania dziekanat mieścił się przy ulicy Luboszyckiej 7.

Spotkanie będzie okazją do wymiany doświadczeń zawodowych i życiowych, które w przyszłości być może zaowocuje częstszymi kontaktami, będzie również okazją do wzruszających wspomnień. Na zjeździe dojdzie również do spotkania z władzami i wykładowcami Wydziału Elektrotechniki i Automatyki.

Proponowany jest następujący program zjazdu:

Piątek 21 maja 1999 r.:

godz. 11^{45} – spotkanie przed budynkiem Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Opolskiej, ul. Sosnkowskiego 31, budynek „Lipsk"

godz. 12^{00} – spotkanie na uczelni z dziekanem i wykładowcami Wydziału Elektrotechniki i Automatyki, zwiedzanie laboratoriów

godz. 14^{00} – obiad w stołówce uczelnianej

godz. 15^{00} – przejazd do ośrodka KORAB w Turawie – *zakwaterowanie*

godz. 20^{00} – kolacja plenerowa – ognisko

Sobota 22 maja 1999 r.:

godz. 9^{00} – śniadanie

godz. 9^{30} – wycieczka techniczna – zwiedzanie niektórych wydziałów Elektrowni OPOLE SA w Brzeziu

godz. 14^{00} – obiad (w ośrodku KORAB w Turawie)

godz. 19^{00} – uroczysta kolacja

Niedziela 23 maja 1999 r.:

godz. 11^{00} – śniadanie

godz. 12^{00} – zakończenie spotkania zjazdowego

Duże podziękowania należą się Komitetowi Organizacyjnemu, który włożył dużo pracy w przygotowanie spotkania. Logo spotkania prezentowane na stronie poprzedniej, będzie w formie znaczków wręczane jego uczestnikom.

Życzymy wszystkim uczestnikom spotkania miłych wrażeń i wspaniałej zabawy.

---

* 15 marca br. odbyło się w Politechnice Poznańskiej posiedzenie Zarządu POLSPAR (Polskiego Stowarzyszenia Pomiarów, Automatyki i Robotyki). W posiedzeniu uczestniczyli przedstawiciele WEiA: prof. **Ryszard Rojek** – przewodniczący Komitetu Automatyki POLSPAR i dr **Małgorzata Kaliczyńska** – sekretarz wspomnianego komitetu. Jednym z punktów programu była informacja o stanie zaawansowania prac nad organizacją XIII Krajowej Konferencji Automatyki KKA'99 (21 – 24.09.99 r.), którą przedstawił przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. **R. Rojek**. W czasie trwania konferencji odbędzie się wystawa reprezentująca aktualne osiągnięcia zakładów przemysłowych i jednostek naukowo-badawczych w zakresie automatyki oraz automatyzacji procesów. Organizatorami wystawy są: Komitet Organizacyjny XIII KKA'99 przy współudziale Polskiego Stowarzyszenia Pomiarów, Automatyki i Robotyki (POLSPAR) oraz Redakcji Miesięcznika Pomiary Automatyka Kontrola (PAK).

* Prof. **Gerhard Bartodziej** 18 marca br. był z wizytą w Fachhochschule Koblenz, gdzie przeprowadził rozmowy z prof. **Anderasem Kurzem** – przewodniczącym Komisji Zagranicznej Uczelni (Auslandsausschn). Głównym tematem rozmów była możliwości współpracy pomiędzy Politechniką Opolską i Fachhochschule Koblenz. We wstępnych rozmowach ustalono, iż studia dwujęzyczne prowadzone na Wydziale Elektrotechniki i Automatyki na kierunku informatyka, stwarzają korzystne możliwości współpracy. W ramach współpracy każda ze stron będzie ponosić koszty podróży i obowiązywać będzie zasada wzajemności przy ponoszeniu innych kosztów. Uzgodniono również celowość podpisania umowy o charakterze ramowym na każdy rok akademicki.

* Pracownicy Katedry Automatyki, Elektroniki i Informatyki:

dr **Wiesław Tarczyński** i dr **S. Pluta** w dniach 12-14 kwietnia br. uczestniczyli w konferencji *Zastosowania komputerów w elektrotechnice* w Kiekrzu k/Poznania, gdzie wygłosili referaty. **W. Tarczyński** nt. *Zastosowania pakietu PSPICE do analizy stopnia*, **S. Pluta,** *Komputerowy system do pomiaru charakterystyk elementów półprzewodnikowych*.

Natomiast dr **Małgorzata Kaliczyńska** w dniach 22–26.03. br. na konferencji naukowo-technicznej *Automatyzacja – nowości i perspektywy*, która odbyła się w Warszawie wygłosiła referat pt. *Aspekty doboru systemu sterowania i wizualizacji dla obiektów o różnej specyfice działania* (współautor inż. **Marcin Zmarzły**).

* 15 kwietnia br. na Wydziale Elektrotechniki i Automatyki wygłosił referat pt. *Problemy sterowania rozmytego w zastosowaniu do obiektów autonomicznych* prof. dr hab. inż. **Jerzy Sąsiadek** z Department of Mechanical & Aerospace Engineering w Ottawie.

Prof. J. Sąsiadek od 22 lat pracuje w Kanadzie, zajmując się robotyką i automatyką, specjalizując się w lotnictwie i przestrzeni kosmicznej, współpracuje jednocześnie z Politechniką Wrocławską.

Jolanta Ukarma

Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii

Podopieczni trenera **Pawła Czerepoka** w turnieju półfinałowym pokonali w Brzegu Dolnym przeciwników z LMKS Tonsil Września oraz MKS Jurand Malbork. Udane mecze zapewniły drużynie wejście do II ligi. W barwach AZS grali studenci naszej uczelni: **Piotr Śniatowski, Mariusz Sawlewicz, Piotr Gacek, Paweł Ciemny, Marek Kucharski, Grzegorz Boroń, Piotr Stachura, Tomasz Reczuch, Marcin Dybka, Piotr Jankowski, Bartłomiej Marcinów, Szymon Sikora** (student Uniwersytetu Opolskiego).

Studentom oraz trenerowi gratulujemy wejścia do turnieju finałowego i życzymy kolejnych wygranych.

md

Konferencja w Szymiszowie

14 lutego mroźnym środowym przedpołudniem w pięknie położonym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szymiszowie odbyła się konferencja organizowana przez Towarzystwo Internistów Polskich o/ Opole, Oddział Wewnętrzny Szpitala Powiatowego w Strzelcach Opolskich , Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej oraz firmę farmaceutyczną .

Możemy śmiało powiedzieć, że prawie połowę uczestników tego naukowego spotkania stanowili studenci Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii. Pisząc o uczestnikach mały chochlik w mojej głowie zastanawia się ,czy to pęd do wiedzy i chęć poznania nowych metod i leczenia, czy też możliwość zjedzenia wspaniałych potraw, przygotowanych przez firmę na tę konferencję, przyciągnął tam tak wielu młodych żaków. Zapewne jedno i drugie, bo przecież najlepiej jest łączyć przyjemne z pożytecznym.

Tematyką wykładów była ***Przewlekła obturacyjna choroba płuc – rehabilitacja i leczenie.***

Co znaczy słowo obturacja? Obturacja dróg oddechowych to nic innego, jak niedrożność, zaburzenie swobodnego oddychania , czyli przepływu gazów wskutek przeszkody w drogach oddechowych. Może być całkowita lub częściowa; może nawet doprowadzić do uduszenia.

W Polsce choroby dróg oddechowych są jedną z głównych przyczyn hospitalizacji, powodują ok. 30% absencji chorobowej, w postaci przewlekłej prowadzą do niewydolności oddechowej i układu krążenia, stają się przyczyną wczesnego inwalidztwa i zgonu. W grupie chorób układu oddechowego największe znaczenie społeczne, ze względu na ciężkość następstw i rozpowszechnienie, mają : przewlekły nieżyt oskrzeli, astma, rozedma płuc i zapalenie płuc. Zgony spowodowane przez te schorzenia przewyższają pięciokrotnie liczbę zgonów z powodu gruźlicy i nieco przewyższają liczbę zgonów z powodu nowotworów układu oddechowego. Pomimo postępu w medycynie są jedną z głównych przyczyn zachorowalności niemowląt i małych dzieci. Stanowią trzecią przyczynę zgonów, zaraz po urazach pozazawodowych i wadach wrodzonych.

Na skutek oddziaływania szkodliwych czynników środowiska zewnętrznego (zanieczyszczenie powietrza, szczególnie występujące w aglomeracjach wielkomiejskich, palenie tytoniu i niszczący wpływ dymu tytoniowego na drogi oddechowe) infekcje dróg oddechowych coraz częściej odbiegają od tradycyjnych i wykazują często tendencje do przewlekania się.

Choroby układu oddechowego często przebiegają z dusznością, która wyzwala uczucie lęku, niepewności co do dalszych losów chorego. Dlatego też ważną rolę w leczeniu tych chorób odgrywa rehabilitacja. Jej celem jest nie tylko wyleczenie lub zahamowanie postępu procesu chorobowego, lecz również niedopuszczenie do powstania niewydolności oddechowej w następstwie przebytej choroby.

Na taką rehabilitację składa się :

1. edukacja chorego i rodziny,
2. kształtowanie odpowiedniego zachowania (m. in. bezwzględne zaprzestanie palenia papierosów),
3. trening fizyczny – fizjoterapia,
4. wspomaganie psychiczne – psychoterapia,
5. korekta odżywiania.

Dużo uwagi na konferencji poświęcono fizjoterapii przewlekłych chorób dróg oddechowych. Mgr **Małgorzata Superlak** bardzo szczegółowo omówiła program w szpitalu we Wrocławiu.

Celem leczenia jest zwalczanie zakażenia, zmniejszenie oporów dla powietrza poprzez ułatwienie odkrztuszania wydzieliny z oskrzeli. Leczenie farmakologiczne przepisuje lekarz w zależności od aktualnych potrzeb. Przeważnie są to leki zwalczające zakażenie, rozrzedzające gęstą wydzielinę w oskrzelach, zmniejszające jej lepkość, leki wykrztuśne i rozszerzające oskrzela. Przy braku przeciwwskazań należy pić dużą ilość płynów, co sprzyja odkrztuszaniu wydzieliny z oskrzeli.

W przypadku przewlekłego zapalenia oskrzeli zalecana jest następująca kolejność ćwiczeń – przed śniadaniem, przed kolacją lub 2 godziny po niej:

1. Wypić szklankę gorącego mleka lub herbaty.
2. Zażyć przepisany przez lekarza lek i odczekać 15–20 minut
3. Przyjmować pozycje drenażowe, które należy utrzymywać ok. 20 s, ułatwia to odkrztuszanie wydzieliny.

Ciąg dalszy na stronie 22

KRYZYS ETOSU UCZONEGO?

Ostatnimi czasy wielu zwykłych "zjadaczy chleba" zbulwersowała decyzja ministra edukacji narodowej, uchylająca zarządzenie rektora Uniwersytetu Warszawskiego w sprawie *trybu postępowania w przypadku stwierdzenia uzyskania tytułu zawodowego magistra (licencjata) w wyniku przedstawienia pracy magisterskiej (licencjackiej), stanowiącej plagiat*. Opinię publiczną już wcześniej zaalarmowały wydarzenia w Śląskiej Akademii Medycznej, której pracowników naukowych oskarżono o plagiat. Takie postępki, stojące w sprzeczności z etyką – nie tylko naukowca, wywołały reakcję środowiska akademickiego. 13 marca br. Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich podjęło Uchwałę nr 6 w sprawie unieważnienia praw nabytych w wyniku plagiatu. A oto jej treść (skróty pochodzą od Redakcji):

Ujawnione niedawno przypadki plagiatów prac naukowych i dyplomowych zwracają uwagę na etyczną i prawną stronę prezentowania wyników pracy badawczej na różnych szczeblach dokonań akademickich. Podkreślamy, że uzyskanie dyplomu ukończenia studiów wyższych, stopnia naukowego lub tytułu naukowego na podstawie pracy, będącej plagiatem, jest nie do przyjęcia i jest ze wszech miar naganne. (...) Tolerowanie plagiatów godziłoby w zaufanie społeczne, zarówno w kraju, jak i za granicą wobec dyplomów wydawanych przez polskie uczelnie i inne instytucje naukowe. (...) Prezydium KRASP oświadcza, że w opinii rektorów nie zaistniały dostateczne podstawy do stwierdzenia przez ministra niezgodności treści tego zarządzenia ani z przepisami ustawowymi, ani ze *Statutem Uczelni*. Wymaga tego *Ustawa o szkolnictwie wyższym* w art. 31. przy podejmowaniu przez ministra tego rodzaju decyzji, jeśli konstytucyjne gwarancje autonomii uczelni mają być poszanowane. (...) W związku z tym zwracamy się do ministra edukacji narodowej o wycofanie podjętej decyzji i wsparcie inicjatyw, podejmowanych przez rektorów i uczelnie, w celu bezwzględnego eliminowania tego typu przypadków łącznie z unieważnianiem dyplomów zawodowych i stopni naukowych, uzyskanych w rezultacie dokonanego plagiatu. (...)

przewodniczący KRASP prof. dr hab. ***Aleksander Koj***

Na ręce prof. **A. Koja** wpłynęła odpowiedź ministra edukacji narodowej prof. **Mirosława Handkego**, wyjaśniająca motywy podjęcia takiej decyzji. Publikujemy ją ze skrótami.

W pełni identyfikuję się z wyrażoną w uchwale nr 6 Prezydium KRASP troską o bezwzględne eliminowanie przypadków plagiatu w pracach dyplomowych, dysertacjach (...), dlatego z przykrością odczytuję tę uchwałę jako sprzeciw wobec mojej decyzji, uchylającej zarządzenie nr 5 rektora Uniwersytetu Warszawskiego, uznanej za obronę plagiatu i ograniczenie autonomii uniwersyteckiej jednocześnie. (...) Z wielką osobistą przykrością odebrałem fakt przyjęcia tego stanowiska Konferencji bez stworzenia mi możliwości osobistych wyjaśnień, bo nie podejrzewam, by tak zacne grono kierowało się wyłącznie opiniami medialnymi i stanowiskiem jednej zainteresowanej strony. (...) Przedmiotem postępowania administracyjnego, prowadzonego na podstawie *Ustawy o szkolnictwie wyższym* przez ministra edukacji narodowej w trybie nadzoru, było wyłącznie zarządzenie nr 5 rektora Uniwersytetu Warszawskiego jako akt generalny, nie zaś indywidualna sprawa o plagiat pracy magisterskiej. Rozpatrując sprawę tego zarządzenia, doszedłem do przekonania, że rektor, wydając je, przekroczył swe uprawnienia, określone w *Ustawie o szkolnictwie wyższym*, niezależnie od tego, czy wydanie dyplomu uzna się za decyzję administracyjną, jak uczyniła to uczelnia, czy też nie.

Jeśli, zdaniem uczelni, wydanie dyplomu ma nie budzący wątpliwości charakter decyzji administracyjnej, to wydanie zarządzenia nr 5 było całkowicie zbędne. Zgodnie bowiem z art. 161 *Ustawy o szkolnictwie wyższym* do decyzji wynikających z toku studiów ma odpowiednie zastosowanie *Kodeks postępowania administracyjnego*. Skoro uczelnia nie miała wątpliwości co do charakteru rozstrzygnięcia w sprawie nadania tytułu zawodowego magistra, mogła poddać kontroli i wzruszyć decyzję ostateczną w tej sprawie wyłącznie na podstawie *Kodeksu postępowania administracyjnego*. Nawet obecnie, pomimo równocześnie toczącego się postępowania, dotyczącego kontroli prawidłowości wydanego zarządzenia uczelnia – o ile nadal pozostaje przy swoim stanowisku, że nadanie tytułu zawodowego jest decyzją administracyjną – mogłaby prowadzić postępowanie administracyjne w tej indywidualnej sprawie na podstawie *Kodeksu postępowania administracyjnego* i zakończyć je wydaniem decyzji.

W świetle powyższego podkreślam ponownie, że moje działanie dotyczy rozstrzygnięcia niezmiernie ważnej i bogatej w konsekwencje kwestii systemowej, nie zaś sprawy indywidualnej uzyskania dyplomu ukończenia studiów w nieuczciwy sposób. Inaczej mówiąc, decyzja o uchyleniu zarządzenia nr 5 rektora UW nie musiała zatrzymać procedury administracyjnej w tej sprawie.

Ewentualne rozstrzygnięcie, podjęte przez uczelnię w sprawie indywidualnej podlegać będzie kontroli sądowej, podobnie jak i moja decyzja, podejmowana w sprawie aktu o charakterze generalnym, jakim jest zarządzenie rektora UW. Z powyższego wynika zatem, że moja decyzja nie musi wywierać bezpośredniego skutku w toczącej się sprawie indywidualnej, po drugie nie jest niewzruszalna.

prof. dr hab. ***Mirosław Handke***

Apel Komitetu Badań Naukowych

Do rektora oraz rad poszczególnych wydziałów nadszedł list z KBN, zawierający apel o dobre obyczaje w nauce. Jego przewodniczący prof. **A. Wiszniewski** wyraża nadzieję, że stanie się on tematem dyskusji, a kryterium przestrzegania dobrych obyczajów może być zastosowane przy ocenie działalności kandydatów do pełnienia funkcji kierowniczych na uczelniach. A oto treść apelu:

W nowoczesnych społeczeństwach kryzys uniwersalnych wartości moralnych stał się faktem. Dążenie do zwiększenia władzy, zasobów materialnych lub przyspieszenia kariery osobistej, konkurencja między państwami, grupami społecznymi i jednostkami spychają zasady moralne na odległy plan. Zja-

Ciąg dalszy na stronie 22

Marian Ciepaj

NOWA KODYFIKACJA KARNA (CZ. III)

Nawet kiedy życie nic nie jest warte, ludzie czepiają się go kurczowo. Nawet kiedy są samotni, i z dala od domu, kiedy już stracą nadzieję powrotu do swoich, kiedy narażeni są na zniewagi prześladowania i okrucieństwo, kiedy hodowani są jak dzikie zwierzęta i ćwiczeni w walce dla uciechy innych - nawet wtedy czepiają się życia.
Howard Fast, „Spartakus"

Śmierć jest godna czci jako kolebka życia, jako macierzyńskie łono odradzania się. Rozważana w oderwaniu od życia, staje się upiornym potworem - a nawet czymś jeszcze gorszym. Bo śmierć jako samoistna potęga duchowa jest potęgą bezecną.
Tomasz Mann, „Czarodziejska góra"

Kilka uwag o karze śmierci. Środki karne

Kodeks karny z 6.06.1997 r. zniósł karę śmierci. Zwróćmy jednak uwagę, że kara śmierci jest jednym z najbardziej kontrowersyjnych zagadnień na gruncie prawa karnego i to zarówno w Polsce, jak też w innych krajach. Od dawna wywoływała liczne polemiki i pełne pasji dyskusje, tworzono dla niej różnorodne racjonalizacje, na jej rzecz lub przeciwko niej powoływano argumenty o filozoficznym, moralnym i kryminologicznym charakterze.

Na rzecz utrzymania kary śmieci przytacza się, m. in., następujące argumenty: 1) kara śmierci odstrasza potencjalnych sprawców od popełnienia przestępstwa, 2) kara ta pozwala całkowicie wyeliminować ze społeczeństwa notorycznego zbrodniarza, czego nie można powiedzieć nawet o karze dożywotniego więzienia, gdyż skazany ma zawsze jakąś szansę na uzyskanie wolności (np. wskutek amnestii lub warunkowego zwolnienia, nie mówiąc już o różnych zaburzeniach społecznych, lub po prostu zwykłej ucieczce), 3) kara śmierci zaspokaja społeczne poczucie sprawiedliwości, jest sprawiedliwym i koniecznym odwetem za morderstwo (śmierć za śmierć), 4) prawo karne, pozbawione kary śmierci, jest całkowicie bezsilne wobec sprawcy zbrodni skazanego na dożywocie, gdyż np. za zabójstwo nie groziłaby mu kara inna niż ta, którą odbywa. Zwolennicy kary śmierci stawiają także pytanie, dlaczego społeczeństwo, wobec którego skazany winien jest najcięższej zbrodni, ma jeszcze ponosić koszty na jego utrzymanie i strzeżenie?

Natomiast przeciwnicy kary śmierci posługują się, m.in., następującą argumentacją: 1) kara śmierci nie jest czynnikiem skutecznie powstrzymującym przed popełnieniem zbrodni tą karą zagrożonych (na poparcie tej tezy podawany jest przykład, że w czasie, kiedy w Anglii powszechnie kradzieże karane były śmiercią, to podczas publicznej egzekucji inni złodzieje okradali oglądających tę egzekucję gapiów), 2) kara śmierci ma nieodwracalny charakter, w sposób absolutny wyłącza możliwość naprawiania pomyłki sądowej, zawsze przecież możliwej, zwłaszcza w sprawach poszlakowych; w przypadku natomiast innych kar naprawienie pomyłki sądowej zawsze jest możliwe (np. odszkodowanie pieniężne za niesłuszne skazanie na karę pozbawienia wolności), 3) kara ta wyzwala w ludziach złe instynkty, usprawiedliwia sadystyczne skłonności, jest sprzeczna z poczuciem ludzkiej godności.

Argumentacja, zarówno zwolenników jak też przeciwników kary śmierci, ma z reguły charakter ogólny, dlatego tak trudno o konsensus w tej tak bardzo społecznie i prawnie doniosłej kwestii, a tym bardziej o jasne i jednoznaczne rozstrzygnięcie. Faktem jest wszakże, że jak - wykazują badania socjologiczne - przeciwnikami kary śmierci są ludzie z kręgów inteligenckich, natomiast w całych badanych populacjach zdecydowanie przeważają zwolennicy kary śmierci. Tak jest w Polsce, tak jest również w innych państwach. Gdyby decyzja, co do utrzymania kary śmierci, podejmowana była w drodze referendum, a nie w drodze procedur parlamentarnych, to tam gdzie jest ona zniesiona - byłaby nadal karą obowiązującą. O ile jednak w Europie tylko nieliczne państwa zachowały karę śmierci, to w skali całego świata zdecydowana większość państw karę tę stosuje. Warto jeszcze dodać, że II Protokół Fakultatywny do Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych z 1989 r. przewiduje zniesienie kary śmierci (może jednak ona być stosowana podczas wojny za najcięższe przestępstwa o charakterze wojskowym). Polska w swoich staraniach o przystąpienie do Wspólnot Europejskich musi ten wymóg prawnomiędzynarodowy uwzględniać.

Polski kodeks karny z 1969 r. stanowił, że kara śmierci jest karą zasadniczą o charakterze wyjątkowym, przewidzianą za najcięższe zbrodnie. W każdym przypadku kara śmierci występowała alternatywnie z karą pozbawienia wolności; sąd więc mógł, zamiast kary śmierci, orzec karę zasadniczą dożywotniego pozbawienia wolności albo 25 lat pozbawienia wolności. Nie stosowało się kary śmierci wobec osoby, która w chwili popełnienia czynu nie ukończyła 18 lat ani wobec kobiet w ciąży (istniejącej w chwili czynu, w chwili orzekania lub w chwili wykonywania kary).

Polskie prawo karne przewidywało karę śmierci w razie popełnienia następujących przestępstw : zdrada ojczyzny, zamach stanu, szpiegostwo, zamach terrorystyczny, sabotaż, zabójstwo, rozbój kwalifikowany, niewykonanie rozkazu w sytuacji bojowej. Poza kodeksem karnym kara śmierci przewidziana była za niektóre przestępstwa, dotyczące obowiązku obrony państwa, popełnione w czasie mobilizacji lub wojny.

Zgodnie z art. 39 obecnie obowiązującego kodeksu karnego środkami karnymi są: 1) pozbawienie praw publicznych, 2) zakaz zajmowania określonych stanowisk, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej, 3) zakaz prowadzenia pojazdów, 4) przepadek przedmiotów, 5) obowiązek naprawienia szkody, 6) nawiązka, 7) świadczenie pieniężne, 8) podanie wyroku do publicznej wiadomości.

Ad. 1. Kara pozbawienia praw publicznych ma na celu zadanie sprawcy dolegliwości w dziedzinie jego praw politycznych i zaakcentowanie moralnej dezaprobaty wobec sprawcy jako osoby, która okazała się niegodna sprawowanych ról społecznych i piastowanych godności. Zgodnie z art. 40 k.k. pozbawienie praw publicznych obejmuje utratę czynnego i biernego prawa wyborczego do organu władzy publicznej, organu samorządu zawodowego lub gospodarczego, utratę prawa do udziału w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości oraz do pełnienia funkcji w organach i instytucjach państwowych i samorządu terytorialnego lub zawodowego, jak również utratę posiadanego stopnia wojskowego i powrót do stopnia szeregowego. Pozbawienie praw publicznych obejmuje ponadto utratę orderów, odznaczeń i tytułów honorowych oraz utratę zdolności do ich uzyskania w okresie trwania pozbawienia praw. Utrata orderów, odznaczeń i tytułów honorowych nie obejmuje orderów, odznaczeń i tytułów honorowych, nadanych przez organy państwa obcego.

Sąd może orzec tę karę w razie skazania na karę pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 za przestępstwo popełnione w wyniku motywacji, zasługującej na szczególne potępienie, np. chęć uzyskania korzyści majątkowych, chęć znęcania się nad inną osobą itp.

Ad. 2. Utrata praw może występować także w formie zakazów wykonywania w społeczeństwie czynności, o których mówi art. 41 k.k. Zgodnie z tym przepisem, sąd może orzec zakaz zajmowania określonego stanowiska (np. głównego księgowego) albo wykonywania określonego zawodu (np. lekarza), jeżeli sprawca przy popełnieniu przestępstwa nadużył zajmowanego stanowiska lub wykonywanego zawodu albo okazał, że dalsze zajmowanie stanowiska lub wykonywanie zawodu zagraża istotnym dobrom, chronionym prawem. Sąd może również orzec zakaz prowadzenia określonej działalności gospodarczej w razie skazania za przestępstwo popełnione w związku z prowadzeniem takiej działalności, jeżeli dalsze jej prowadzenie zagraża istotnym dobrom, chronionym prawem.

Ad. 3. Inny zakaz, jaki może być orzeczony przez sąd, wiąże się z przestępstwami drogowymi. Otóż, sąd może orzec zakaz prowadzenia pojazdów określonego rodzaju w razie skazania osoby, uczestniczącej w ruchu, za przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, w szczególności, jeżeli z okoliczności popełnionego przestępstwa wynika, że prowadzenie pojazdu przez tę osobę zagraża bezpieczeństwu w komunikacji. Jeżeli natomiast w chwili popełnienia takiego przestępstwa sprawca był w stanie nietrzeźwości lub zbiegł z miejsca zdarzenia, to orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych jest obowiązkowe. Zakaz obejmuje nie tylko utratę prawa prowadzenia pojazdów mechanicznych, ale także zdolności do jego nabycia w okresie trwania tej kary. Dodać należy, że na poczet orzeczonej kary zakazu prowadzenia pojazdów zalicza się okres zatrzymania prawa jazdy lub innego odpowiedniego dokumentu. Wszystkie środki karne, dotyczące utraty praw (pozbawienie praw i zakazy, przedstawione powyżej i wyliczone w art. 39 pkt. 1-3 k.k.) orzeka się w latach na okres od 1 roku do 10 lat. Kara pozbawienia praw i orzeczone zakazy obowiązują od uprawomocnienia się orzeczenia, jednakże okres na który je orzeczono, nie biegnie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, chociażby orzeczonej za inne przestępstwo (art. 43 k.k.).

Ad. 4. Środkiem karnym o charakterze majątkowym jest przepadek przedmiotów. Kara ta obejmuje: a) przepadek przedmiotów, pochodzących bezpośrednio z przestępstwa, b) przepadek przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, c) przepadek przedmiotów, których wytwarzanie, posiadanie, obrót lub przewóz jest zakazany. Przepadek przedmiotów, które nie są własnością sprawcy można orzec tylko w wypadkach przewidzianych w ustawie; również tylko w wypadkach przewidzianych w ustawie przepadek przedmiotów jest obowiązkowy. Przedmioty objęte przepadkiem przechodzą na rzecz Skarbu Państwa z chwilą uprawomocnienia się wyroku.

Ad. 5. Na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej, sąd orzeka obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody, w całości albo w części, w wypadku skazania za przestępstwo spowodowania śmierci, ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, przeciwko środowisku, mieniu lub obrotowi gospodarczemu. Zamiast obowiązku naprawienia szkody sąd może orzec na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę w celu zadośćuczynienia za ciężki uszczerbek na zdrowiu, a także za doznaną krzywdę (art.46 k.k.).

Ad. 6. Należy zwrócić jeszcze uwagę na specyficzną instytucję prawa karnego, związaną z zagadnieniem kary i jej rodzajów, jaką jest nawiązka. W doktrynie prawa karnego nawiązkę stanowi obowiązek uiszczenia przez skazanego na cel społeczny, związany z ochroną zdrowia lub ochroną środowiska, określonej kwoty pieniężnej (art. 47 k.k.). Orzeczenie nawiązki może mieć charakter obligatoryjny (np. za wyrąb drzewa i kradzież leśną - art.290 k.k.) lub fakultatywny (np. za przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu; w tym wypadku wysokość jednej nawiązki nie może przekraczać dziesięciokrotności najniższego miesięcznego wynagrodzenia w czasie orzekania w I instancji).

Ad. 7. Środkiem karnym jest także świadczenie pieniężne. Sąd może, mianowicie, orzec świadczenie pieniężne na określony cel społeczny w wypadku, gdy odstępuje od wymierzenia kary, a także w wypadkach przewidzianych w ustawie. Świadczenie pieniężne nie może przekroczyć trzydziestokrotności najniższego miesięcznego wynagrodzenia w czasie orzekania w I instancji (art. 49 k.k.).

Ad. 8. Kara podania wyroku do publicznej wiadomości ma na celu ostrzeżenie innych przed popełnieniem czynów, zabronionych przez prawo (prewencja ogólna), a także danie pokrzywdzonemu pewnej moralnej satysfakcji, która w przypadku niektórych przestępstw (np. zniesławienia, oszczerstwa) może dla pokrzywdzonego mieć ogromne znaczenie. Jednakże orzeczenie tej kary, nawet gdyby było celowe ze względów prewencyjnych, jest niedopuszczalne, gdyby wiązało się z wyrządzeniem pokrzywdzonemu dodatkowej dolegliwości (np. opublikowanie wyroku skazującego za zgwałcenie z wymienieniem nazwiska zgwałconej).Podanie wyroku do publicznej wiadomości sąd może orzec tylko w wypadkach przewidzianych w ustawie i w sposób przez siebie określony (art. 50 k.k.).

Pojęcie "wymiar kary" używane jest w podwójnym kontekście: a) jako ustawowy wymiar kary , b) jako sądowy wymiar kary.

Ustawowy wymiar kary to rodzaj kary, jaka grozi za poszczególne przestępstwa oraz granice tej kary. Zarówno rodzaj, jak i granice kary, są wymienione w sankcji przepisu określającego dany typ przestępstwa oraz wynikają z zasad wymiaru kary, zawartych w części ogólnej kodeksu karnego. W odniesieniu do: kary pozbawienia wolności, kary ograniczenia wolności, kary grzywny oraz kary utraty praw, a w pewnym stopniu również kary przepadku przedmiotów można mówić o stopniowaniu tych kar. Z wyjątkiem kary przepadku przedmiotów kodeks karny w części ogólnej podaje dolną i górną granicę kar stopniowalnych, których to granic sąd nigdy nie może przekroczyć (np. kara pozbawienia wolności trwa najkrócej miesiąc, najdłużej 15 lat).Nie może przekroczyć ich również w tych przypadkach, w których kodeks ustanawia odchylenia od zwykłego wymiaru kary, którymi są: tzw. zaostrzenia kary (czyli podniesienie minimum lub maksimum jej wymiaru za dane przestępstwo) oraz tzw. nadzwyczajne złagodzenie kary (czyli zejście poniżej minimum jej wymiaru za dane przestępstwo albo wymierzenie innego łagodniejszego rodzaju kary).

Natomiast sądowy (sędziowski) wymiar kary obejmuje zasady, jakimi musi kierować się sąd przy wymiarze kary i swobodę w zakresie orzekania tej kary w konkretnej sprawie i wobec zindywidualizowanego sprawcy.

W zakresie orzekania w sprawach karnych sąd dysponuje znaczną dozą swobody. Art. 50 § 1 k.k. stanowi, że sąd wymierza karę według swego uznania, w granicach przewidzianych w ustawie. Ponadto w wielu przepisach części szczególnej kodeksu karnego wymienione są różne rodzaje kar, jakie mogą być orzeczone przez sąd w konkretnej sprawie karnej. Jednakże ta swoboda w zakresie orzekania nie jest jednoznaczna z dowolnością, gdyż sąd związany jest nie tylko ustawowymi granicami kary, ale także wymienionymi w części ogólnej kodeksu karnego dyrektywami, którymi ma się kierować, wymierzając konkretną karę. Dyrektywy sądowego wymiaru kary są wymienione przede wszystkim w art.53 k.k.

Ogólny charakter mają dyrektywy, wymienione w art. 53 § 1 k.k. W myśl tych dyrektyw sąd wymierza karę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Natomiast bardziej szczegółowe dyrektywy sądowego wymiaru kary, pozwalające mówić o tzw. zasadzie indywidualizacji kary, zawarte zostały w art. 53 § 2 i 3 oraz art. 55 k.k. Kierując się więc dyrektywami o charakterze ogólnym, sąd powinien uwzględnić w

szczególności: a) motywację i sposób zachowania się sprawcy, b) popełnienie przestępstwa wspólnie z nieletnim, c) rodzaj i stopień naruszenia ciążących na sprawcy obowiązków, d) rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, e) właściwości i warunki osobiste sprawcy, f) sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, g) staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości. Wymierzając karę, sąd bierze także pod uwagę pozytywne wyniki przeprowadzonej mediacji pomiędzy pokrzywdzonym a sprawcą albo ugodę pomiędzy nimi, osiągniętą w postępowaniu przed sądem lub prokuratorem.

Wymienione dyrektywy dotyczą okoliczności, które mają wpływ na zaostrzenie lub złagodzenie orzeczonej kary.

Marian Ciepaj, prawnik, politolog,
prof. w Zakładzie Nauk Humanistycznych IZ

Ciąg dalszy ze strony 19

wisko to dotyka również sfery nauki; jest ona przecież integralną częścią państwa i społeczeństwa.

Kryzys etosu naukowego jest szczególnie groźny, ponieważ nauka odgrywa bardzo ważną rolę w procesach tworzenia norm prawnych i zasad moralnych. Dla znacznej części społeczeństwa zachowania uczonych są wzorcem postępowania. Naruszenia etosu nauki mogą więc być wykorzystywane dla usprawiedliwienia własnej nieuczciwości.

Komitet Badań Naukowych, zainspirowany przez Zespół do Spraw Etyki Badań Naukowych, apeluje do całego środowiska naukowego, by starało się wszelkimi racjonalnymi środkami eliminować z obszaru nauki zjawiska, takie jak plagiaty, kradzieże wyników, fałszowanie doświadczeń naukowych i rezultatów badań klinicznych, zatajanie źródeł inspiracji badawczej, nierzetelne opiniowanie prac naukowych, a także nieuczciwość przy zabiegach o środki finansowe.

Skuteczność tych starań zależy od solidarnego współdziałania władz państwowych, twórców norm prawnych i moralnych, władz uczelni i kierownictw placówek naukowych, aparatu sprawiedliwości, instytucji oceniających i finansujących naukę, samorządów naukowych, kierowników zespołów badawczych i wreszcie – co szczególnie ważne – indywidualnych uczonych. Komitet Badań Naukowych uważa, że należy zabiegać o utrzymanie wielkiego szacunku dla etosu uczonych oraz nauki i surowo postępować z osobami, które dobre obyczaje w nauce naruszają.

Konieczna jest nowelizacja aktów prawnych, przeprowadzona tak, by pozostając w zgodzie z *Konstytucją*, uniemożliwiały one przedawnianie się rażących wykroczeń przeciw zasadom etyki naukowej. Potwierdzone przypadki niegodnych zachowań członków środowiska naukowego powinny być ujawniane i piętnowane. Uzupełnianie się prawa i moralności dałoby nadzieję na poprawę obecnej – nie najlepszej, niestety – sytuacji.

Zasadnicze znaczenie ma odtworzenie świadomości dobrych obyczajów i promowanie właściwych postaw i zachowań młodych uczonych. Rozstrzygnie to o znaczeniu i roli etyki w sferze nauki. Komitet Badań Naukowych uważa, a uzyskał w tej sprawie poparcie Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, że należy uwzględniać w programach studiów doktoranckich problemy etyki badań naukowych. Wierzymy, że praca od podstaw z młodzieżą naukową, wsparta przykładowymi postawami i zachowaniami nauczycieli akademickich sprawi, że społeczeństwo znowu będzie postrzegać uczonego jako wzór człowieka uczciwego, rzetelnego i szlachetnego.

w imieniu KBN jego przewodniczący
prof. dr hab. inż. ***Andrzej Wiszniewski***
md

Ciąg dalszy ze strony 18

Pozycje drenażowe można przyjmować:

– w siadzie, wykonując skłony tułowia do przodu, tyłu, na boki;

– w leżeniu tyłem, na boku lewym i prawym;

– w leżeniu przodem w poprzek łóżka , by głowa i tułów zwisały poza łóżkiem;

– w leżeniu na boku prawym i lewym na łóżku podwieszanym od stóp chorego.

4. Wykonywać ćwiczenia oddechowe ogólne.

5. Pozostając w pozycjach ułożeniowych, kaszleć skutecznie.

6. Pozostawać najdłużej w pozycji, która najbardziej pobudza do kaszlu.

7. W tej pozycji należy oklepywać klatkę piersiową.

Do udokumentowanych korzyści dobrej rehabilitacji oddechowej należy zmniejszenie średniej liczby dni hospitalizacji w ciągu roku oraz złagodzenie objawów podmiotowych i poprawa jakości życia. Głównym celem rehabilitacji jest przywrócenie pacjentowi maksymalnej możliwości czynnościowej , mimo istnienia zmian w płucach.

Na zakończenie chciałabym przypomnieć wszystkim palaczom tytoniu, że palenie jest głównym czynnikiem ryzyka, prowadzącym do powstania i rozwoju chorób dróg oddechowych.

Karina Słonka

W grudniu 1998 roku w Filharmoni Opolskiej odbyła się konferencja, organizowana przez Towarzystwo Internistów Polskich o/ Opole, Oddział Wewnętrzny Szpitala Powiatowego w Strzelcach Opolskich, Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej oraz firmę farmaceutyczną, poświęcona leczeniu choroby wieńcowej.

Dowiedzieliśmy się, że oprócz leczenia farmakologicznego istotną rolę w powrocie chorego do normalnego życia odgrywa fizjoterapia. Szczegółowy program usprawniania ruchowego chorych po zawale serca przedstawiły pracownice z Wydziału Rehabilitacji Ruchowej AWF we Wrocławiu mgr **Małgorzata Kowalska – Superlak** oraz dr **Grażyna Dąbrowska.**

W Polsce rehabilitacja fizyczna po zawale serca najczęściej opiera się na opracowanym przez Instytut Kardiologii w Warszawie trójfazowym programie usprawniania. W każdej z tych 3 faz stosuje się inny zakres aktywności i edukacji, jak też wytycza różne cele postępowania.

Medycznym celem sercowej rehabilitacji jest przywrócenie pacjentowi kondycji, pozwalającej na dobrą tolerancję czynności codziennych , a także wyuczenia go zmian stylu życia, które zmniejszją ryzyko i ochraniają przed nawrotem choroby. Innym celem jest wyrobienie w pacjencie ufności, odporności psychicznej i uświadomienie mu, że może bez przeszkód podjąć zajęcia zawodowe, rekreacyjne i aktywność seksualną.

Karina Słonka